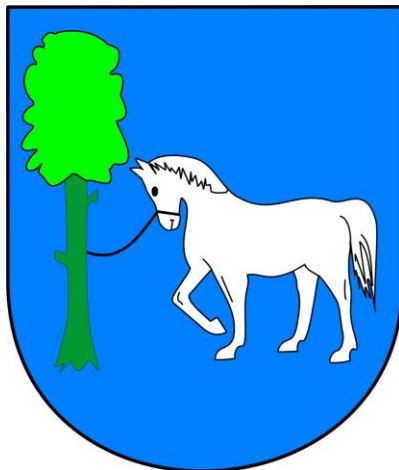
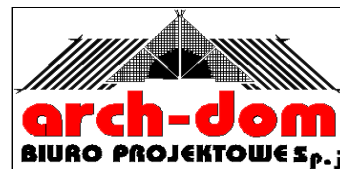

WÓJT GMINY WISZNICE

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY WISZNICE

UWARUNKOWANIA

21 - 500 Biała Podlaska

Plac Szkolny Dwór 28
tel. [0-83] 342-00-36, fax 342-00-38
e-mail: biuro@archdom.eu

BIAŁA PODLASKA, 2015 r.

Załączniki nr 1
Do uchwały nr XLII/236/10
Rady Gminy Wisznice
z dnia 20 października 2010r.

WÓJT GMINY WISZNICE

**STUDIUM
UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO
GMINY WISZNICE
UWARUNKOWANIA**

ze zmianami:

1	Uchwała Nr IX/51/2015 Rady Gminy Wisznice z dnia 27 października 2015 r.	
	Zmiana przeznaczenia terenów w obszarze gminy Wisznice	
	Tekst:	Rysunki:
	Rozdział 3.1. Zagrożenia naturalne (str. 17), Rozdział 6.1. Obiekty wpisane do rejestru zabytków (str. 36- 37), Rozdział 6.4. Cmentarze (str. 53)	Zmiany naniesione są również na załącznikach graficznych nr 4, 5, 6, 10 i pokazane w oznaczeniach planszy.
	BIURO PROJEKTOWE „arch – dom” Sp.j. H. DOŁĘGOWSKI, R. SUCHORA PLAC SZKOLNY DWÓR 28, 21 – 500 BIAŁA PODLASKA tel. (083) 342-00-36, fax. (083) 342-00-38 ZESPÓŁ AUTORSKI Główny projektant: mgr inż. arch. Henryk Dołęgowski – upr. urb. 812/89 Zespół projektowy: inż. Ryszard Suchora mgr inż. Agnieszka Cajgner Olędzka mgr inż. arch. Natalia Englender mgr inż. arch. Natalia Kopytiuk mgr inż. Łukasz Kozłowski	
2	Uchwała Nr/.../2019 Rady Gminy Wisznice z dnia 2019 r.	
	Zmiana przeznaczenia terenów w obszarze gminy Wisznice	
	Tekst:	Rysunki:
	Rozdział 5.3. Demografia (str. 31- 35), Rozdział 7. Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę (str. 59 -65)	
	Zespół autorski zmiany studium 2:	Główny projektant: mgr inż. arch. Robert Kuryło Zespół projektowy:

Biała Podlaska 2015 r

SPIS TREŚCI

1.	MISJE I CELE ROZWOJU GMINY WISZNICE.....	5
2.	PRZYRODNICZE UWARUNKOWANIA ROZWOJU.....	6
2.1.	POŁOŻENIE FIZJOGRAFICZNE GMINY.	6
2.2.	STRUKTURA PRZYRODNICZA GMINY.	7
2.3.	ZASOBY I WALORY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO.	7
	A) BUDOWA GEOLOGICZNA.....	7
	B) RZEŻBA TERENU.....	8
	C) WARUNKI WODNE.	8
	D) SUROWCE BUDOWLANE.	10
	E) WARUNKI GLEBOWE I SZATA ROŚLINNA.	10
2.4.	BIOSFERA.....	12
	A) FLORA.	12
	B) FAUNA.....	13
	C) WARUNKI KLIMATYCZNE.	13
2.5.	OCHRONA PRAWNA ŚRODOWISKA.....	15
	A) OBSZARY OBJĘTE OCHRONĄ PRAWNĄ.	15
	B) POMNIKI PRZYRODY.	16
3.	ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA.....	17
3.1.	ZAGROŻENIA NATURALNE.....	17
3.2.	ZAGROŻENIA ANTROPOGENICZNE.....	17
3.3.	OBSZARY ZALEWOWE.....	18
4.	ZANIECZYSZCZENIE POSZCZEGÓLNYCH ELEMENTÓW ŚRODOWISKA.....	19
4.1.	ZANIECZYSZCZENIE POWIETRZA.....	19
4.2.	ZANIECZYSZCZENIE WÓD.....	20
	A) ZANIECZYSZCZENIE WÓD POWIERZCHNIOWYCH.....	20
	B) ZANIECZYSZCZENIE WÓD PODZIEMNYCH.....	20
5.	ELEMENTY ROZWOJOWE GMINY - UWARUNKOWANIA.....	21
5.1.	BAZA EKONOMICZNA I FINANSE GMINY.....	21
5.2.	WARUNKI ŻYCIA.....	23
	A) MIESZKALNICTWO.....	23
	B) USŁUGI.....	23
	C) OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA.....	25
	D) STAN BEZPIECZEŃSTWA GMINY:.....	26
5.3.	DEMOGRAFIA.....	28
	A) STAN ISTNIEJĄCY.....	28
	B) PRZYROST NATURALNY.....	29
	C) ZATRUDNIENIE.....	31
	D) DEMOGRAFIA OD 2007 R. DO 2017 R.....	32
	E) PROGNOZA DEMOGRAFICZNA.....	35
5.4.	ROLNICTWO.....	37
5.5.	INFRASTRUKTURA TECHNICZNA.....	38
	A) KOMUNIKACJA.....	38
	B) GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA.....	40
	C) ELEKTROENERGETYKA.....	41
	D) GAZYFIKACJA.....	41

E) TELEKOMUNIKACJA.....	41
F) CIEPŁOWNICTWO.	41
6. UWARUNKOWANIA KULTUROWE.....	42
6.1. OBIEKTY WPISANE DO REJESTRU ZABYTKÓW.....	42
6.2. OBIEKTY UJĘTE W EWIDENCJI OCHRONY KONSERWATORSKIEJ.....	43
6.3. STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE ZLOKALIZOWANE NA TERENIE GMINY WISZNICE.....	61
6.4. CMENARZE.....	70
7. BILANS TERENÓW PRZEZNACZONYCH POD ZABUDOWĘ.....	71

1. Misje i cele rozwoju gminy Wisznice.

Cele strategiczne rozwoju gminy Wisznice określono na podstawie „**Strategii rozwoju zrównoważonego gminy Wisznice na lata 2007-2013 z perspektywą do roku 2020**”.

Misją, której służyć mają cele strategiczne, jest ciągłe dążenie do poprawy warunków życia mieszkańców gminy Wisznice. Rozszerzeniem tak sformułowanej misji jest wizja dla rozwoju gminy Wisznice, którą zapisano w następujący sposób: **„Gmina Wisznice to miejsce wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich, zgodnie z zasadą rozwoju zrównoważonego, poprzez turystykę, agroturystykę, rolnictwo i aktywność społeczną”**.

Realizacja wizji rozwoju gminy będzie się odbywać poprzez następujące cele główne:

1. Poprawa dostępności komunikacyjnej i podniesienie jakości szlaków komunikacyjnych i infrastruktury na terenie gminy,
2. Rozwój turystyki i agroturystyki w oparciu o lokalne walory przyrodnicze i kulturowe,
3. Rozwój gminy, jako ośrodka o ponadlokalnym znaczeniu w sektorze przetwórstwa rolno-spożywczego i kulturowo-edukacyjnego.

Cele główne osiągnane będą etapowo poprzez realizację celów operacyjnych, które zostaną osiągnięte poprzez realizację konkretnych działań.

Cele operacyjne zostały sformułowane następująco:

1. Rozwój i modernizacja infrastruktury drogowej na terenie gminy,
2. Dalsza rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej wraz z infrastrukturą towarzyszącą,
3. Tworzenie spójnego systemu rozwoju turystyki,
4. Rozwój zaplecza dla agroturystyki,
5. Opracowanie i wypromowanie punktu turystycznego,
6. Modernizacja centrum, targowiska i infrastruktury publicznej na terenie gminy,
7. Wspieranie małej i średniej przedsiębiorczości, szczególnie związanej z przetwórstwem rolnym,

8. Rozwój lokalnych ośrodków kultury,
9. Promocja gminy w skali regiony i kraju.

Strategia rozwoju gminy jest wynikiem diagnozy sytuacji gminy, analizy SWOT oraz analiz celów strategicznych dokumentów strategicznych regionalnych i krajowych, a także dokumentów gminnych. Zewnętrzne uwarunkowania rozwoju wynikają z warunków oraz działań otoczenia gminy, a ich skutki i rezultaty niezależną bezpośrednio od gminy. Uwarunkowania wewnętrznego rozwoju wynikają z zasobów, zjawisk, zdarzeń, mechanizmów i procesów tkwiących w gminie, a ich należyte wykorzystanie sprzyjać będzie jej rozwojowi. Uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne, które posłużyły ustaleniu celów strategicznych rozwoju gminy Wisznice odnoszą się do podstawowych sfer życia czyli społecznej, gospodarczej, przyrodniczej. Realizacja celów operacyjnych i działań wskazanych w strategii powinna wprowadzać korzystne zmiany w każdej ze stref, a także przekładać się na cele kierunkowe zagospodarowania przestrzennego. Działania wiążące się z gospodarką przestrzenną, wymagają zapewnienia warunków przestrzennych dla ich realizacji w dokumentach planistycznych

2. Przyrodnicze uwarunkowania rozwoju.

2.1. Położenie fizjograficzne gminy.

Gmina Wisznice wg regionalizacji fizyczno - geograficznej J. Kondrackiego położona jest w całości na terenie Nizy Wschodniobałtycko-Białoruskiego w podprovincji Polesie, makroregionie Polesie Zachodnie. Południowo-zachodnia część gminy należy do mezoregionu Zakłęstość Sosnowicka. Jest to podmokłe obniżenie wypełnione piaskami. Południowo wschodnia część gminy wchodzi w granice mezoregionu Równina Kodeńska. Ma ona nieco innych charakter, na zdenudowanej powierzchni gliny morenowej występują ostańce żwirowe i częściowo zwydmione piaski. Największy fragment gminy (centralny i północny) położony jest na terenie mezoregionu Zakłęstość Łomaska. Ma ona charakter piaszczystej, miejscami zabagnionej i zatorfionej równiny. W jej wschodniej części płynie rzeka Zielawa, będąca również główną arterią wodną gminy Wisznice.

2.2. Struktura przyrodnicza gminy.

Strukturę przyrodniczą gminy Wisznice przedstawia poniższa tabela:

Lp.	Rodzaj użytkowania terenu	Użytkowanie gruntów wg granic administracyjnych na koniec roku 2007	
		Ogółem w ha	Zestawienie procentowe w stosunku do ogółu pow. gminy
1.	Grunty zabudowane i zurbanizowane	489	2,82
2.	Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	3.576	20,65
3.	Użytki rolne	13.044	75,31
4.	Grunty pod wodami	158	0,91
5.	Nie użytki	53	0,31
6.	Ogółem powierzchnia	17.320	100

2.3. Zasoby i walory środowiska przyrodniczego.

A) Budowa geologiczna

Teren gminy leży na części skłonu platformy wschodnioeuropejskiej zaliczanej do części lubelsko podlaskiej części platformy prekambryjskiej. Trzon krystaliczny zalega tutaj dość płytko, pod Wisznicami na głębokości 433 m. Na nim zalegają płytkie (do 58 m) osady kambryjskie oraz osady jury (29 m) w postaci wapieni rafowych, mułowców piaszczystych i piaskowców. Osady kredowe mają miąższość ok. 350 m i zalegają na głębokości 50-60 m. Są to głównie margle i kreda pisząca. Płaty osadów trzeciorzędowych mają charakter nieciągły. Występują pod: Wisznicami, Polubiczami Dworskimi i Horodyszczem. Są to piaski drobnoziarniste, kwarcowo-glaukonitowe, różnoziarniste ze żwirem kwarcowym, krzemieniami i fosforytami. Na uwagę zasługuje warstwa utworów trzeciorzędowych zalegająca pod Horodyszczem. Składa się ona z: warstwy drobnoziarnistych piasków kwarcowo-glaukonitowych, 3-metrowej warstwy piasków gruboziarnistych ze żwirem i 25-metrowego kompleksu piasków pylastych z przewarstwieniami iltu i dużą ilością glaukonitu. Osady czwartorzędowe reprezentowane są przez: mułki, iltu, piaski, żwiry i gliny. Największe obszary glin zwałowych zalegają w okolicach: Polubicz Dworskich i Wiejskich oraz Dubicy Górnej. Zalegają na nich zwykle warstwy piasków i żwirów wodnolodowcowych. Piaski i mułki jeziorno-rozlewiskowe osadziły się w obniżeniach terenu w dolinach Muławy i Zielawy gdzie mają miąższość nawet

do 5 m. Najmłodsze utwory czwartorzędowe: piaski, mułki, namuły den rzecznych oraz torfy występują w dolinach rzecznych Zielawy i Muławy. Te ostatnie tworzą torfowiska niskie (generalnie osuszone) o miąższości do 3 m.

B) Rzeźba terenu.

Gmina Wisznice charakteryzuje się niewielkim zróżnicowaniem ukształtowania powierzchni. Tereny najwyższej położone znajdują się w okolicach Ratajewicz (ok. 170 m n.p.m.) najniższej położone są doliny rzek: Zielawy i Muławy (poniżej 150 m n.p.m.). Przeważają równiny, którymi są fluwioglacjalne poziomy akumulacyjne oraz wytopiskowe obniżenia moreny dennej i czołowej. Obniżenia te połączone są ciekami wodnymi (Zielawa, Muława, Żyława, Grabarka). Płaska wysoczyzna morenowa rozciąga się od Polubicz do Wisznic i Curyna. Jest ona przecięta dolinami rzek Muławy i Zielawy. Ta ostatnia ma charakter przetłomu, w okolicach Dubicy Górnej. Szerokie obniżenia dolin Muławy i Zielawy to równiny jeziorne. Na północy gminy spotyka się formy eoliczne w postaci wydm. Występują one między Dubicą Dolną i Kolonią Wisznice, mają do 5,5 m wysokości. Torfowiska równinne wykształcone w zagłębieniach terenu pomiędzy wyniesieniami morenowymi występują na największej powierzchni w dolinie Muławy.

C) Warunki wodne.

Wody powierzchniowe

Na sieć wodną gminy składają się cieki wodne i sztuczne zbiorniki wodne. Główną arterią wodną gminy jest rzeka Zielawa - największy dopływ Krzny o długości 68 km i powierzchni dorzecza 1226,3 km². Cały teren gminy leży w jej dorzeczu. Rzeka wpływa na teren gminy w okolicach zbiornika Podedwórze. Optywa go od wschodu zaś nieco na północ od niego przyjmuje lewostronny dopływ - Rów Paszenkowski łączący ją ze zlewnią Muławy, który uważany jest także za lewe ramię rzeki powstałe w wyniku prac melioracyjnych. Na 39,4 km biegu, na południe od Wisznic przyjmuje ciek o nazwie Żyława. W Wisznicach, na 36,6 km biegu rzeki, znajduje się wodowskaz, jedyny w dorzeczu Zielawy - który zamyka zlewnie o powierzchni 335,4 km². Na niewielkim odcinku poza Wisznicami rzeka płynie

wyraźną doliną przecinającą równinę denudacyjną. Na północ od Dubicy Dolnej wpływa na teren gminy Rossosz.

Innym, ważnym ciekim wodnym gminy jest rzeka Muława. Płyńcie ona po południowych i wschodnich krańcach gminy, na niewielkim odcinku stanowi jej granicę. Układ zlewni rzeki został zaburzony w wyniku budowy systemu Kanału Wieprz-Krzna. Rzeka tworzyła w okolicach Polubisz rozlewiska i bagna, obecnie jest tam sieć rowów melioracyjnych, ich gęstość przekracza 2 km na km² (jeden z najwyższych wskaźników na Lubelszczyźnie).

Na północy, na niewielkim odcinku, przez teren gminy przepływa rzeka Grabarka będąca również dopływem Zielawy. Powierzchnia jej zlewni wynosi 96,1 km². W gminie Wisznice płynie ona poprzez kompleks leśny i przez miejscowość Rowiny.

Jak wspomniano wcześniej na obszarze gminy znajduje się sieć rowów melioracyjnych, głównie na południu gminy w dolinie Muławy i okolicach Zbiornika Podedwórze, w dużej mierze nie spełniających już swojej funkcji.

Na terenie gminy znajdują się dwa duże zbiorniki wodne. Na południu gminy jest to Zbiornik Podedwórze wybudowany w ramach systemu Kanału Wieprz - Krzna. Jego całkowita powierzchnia wynosi 282 ha, średnia głębokość 1,59 m i pojemność 4484 m³. Na terenie gminy Wisznice znajduje się ok. 1/3 jego powierzchni - 96,8 ha. Zbiornik ma charakter retencyjny, wykorzystywany jest również rybacko. Drugim, większym zbiornikiem jest wybudowany koło miejscowości Horodyszczce zbiornik rekreacyjny o powierzchni 9,2 ha. Na terenie gminy spotyka się niewielkie powierzchniowo zbiorniki wodne będące np. pozostałościami starorzeczy Zielawy (na północ od Wisznic).

Wody podziemne

Na obszarze gminy nie wyznaczono Głównego Zbiornika Wód Podziemnych. Poziomy wodonośne występują w skałach jurajskich, kredy górnej, trzeciorzędowych i czwartorzędowych. Najbardziej wykorzystywane są wody poziome czwartorzędowego, w obrębie którego stwierdzono do 3 warstw wodonośnych (w zależności od miejsca). Uwarunkowania litologiczne sprawiają, iż głębokość zalegania warstw wodonośnych jest zmienna. Poziom trzeciorzędowy

zalega na głębokości od 30 do 50m, a miąższość warstwy wodonośnej tego poziomu sięga od 10 do 40 metrów.

Średni poziom zalegania wód gruntowych na obszarze gminy wynosi ok. 90cm. W obniżeniach terenu i dolinach rzecznych wody gruntowe często występują w pobliżu powierzchni terenu, natomiast na terenach położonych wyżej występują na głębokości od 2 do 8 metrów.

D) Surowce budowlane.

Na terenie gminy brak jest znaczących złóż surowców mineralnych. W Dubicy znajduje się kopalnia, w której eksploatowane są pokłady żwiru i itłu. W kopalni w Polubiczach Dworskich eksploatowane są pokłady piachu. Naturalne zasoby stanowią także złoża gliny i torfu występujące w Polubiczach i Kolonii Wisznice, które nie są jednak eksploatowane.

E) Warunki glebowe i szata roślinna.

Dane ogólne

Na terenie gminy Wisznice występują gleby trzech rodzajów kompleksów. Gleby płowe z kompleksami brunatnymi wytworzone głównie z piasków naglinowych i glin zwałowych. Gleby te są słabo kwaśne i bogate w składniki pokarmowe dla roślin. Część gleb płowych okresowo nadmiernie kumuluje wodę, co przejawia się oglejeniem warstw powierzchniowych. Gleby płowe, wytworzone z piasków gliniastych, są glebami dość żyznymi i łatwymi w uprawie, ale w latach suchych plonowanie roślin jest na nich zawodne. Gleby te zaliczane są do 4-go (gleby klas IIIb) i 5-go kompleksu glebowo - rolniczego (gleby klas IVa i IVb). Gleby te występują w przeważającej części gminy - okolice Polubicz, Dubicy, Horodyszczka i Dołholiski.

W północnej części gminy występują bielice i gleby bielicowe, wytworzone z piasków luźnych i słabo gliniastych, charakteryzują się bardzo kwaśnym odczynem oraz małą zawartością próchnicy, co czyni je najgorszymi pod względem przydatności rolniczej. Posiadają bardzo mało wilgoci. Gleby te zaliczane są do 5-go i 6-go kompleksu (gleby klas IVb, V).

Gleby hydrogeniczne występują w postaci czarnoziemów, gleb glejsowych, murszowych, mułowych oraz gleb wytworzonych z torfów niskich. Występują one w dolinach głównych cieków wodnych. Odznaczają się nagromadzeniem substancji organicznych. Powstają w wyniku gromadzenia szczątków roślinności bagiennej w warunkach beztlenowych, spowodowanych silnym nawilgoceniem gruntu.

W obrębie użytków zielonych wyróżniamy:

- kompleks 1z - użytki zielone dobre i bardzo dobre zajmują 1423,17ha - 33,9% ogółu użytków zielonych,
- kompleks 2z - użytki zielone średnie zajmują powierzchnię 1521,93ha - 36,26% ogółu użytków zielonych,
- kompleks 3z - użytki zielone słabe i bardzo słabe zajmują powierzchnię 1252,52ha - 29,84% ogółu użytków zielonych,

Tereny rolnicze.

Udział procentowy klas bonitacyjnych w gruntach ornych i użytkach zielonych wg stanu na 31 grudnia 2002r. przedstawia się następująco:

Klasa gruntów	Użytki rolne razem		Grunty orne		Użytki zielone	
	ha	%	ha	%	ha	%
III	823,17	6,90	-	-	823,17	6,90
IIIa	196,89	1,65	196,89	1,65	-	-
IIIb	1042,89	8,75	1042,89	8,75	-	-
IV	2121,93	17,80	-	-	2121,93	17,80
IVa	1999,68	16,78	1999,68	16,78	-	-
IVb	1896,83	15,91	1896,83	15,91	-	-
V	3284,13	27,55	2138,05	17,94	1146,08	9,61
VI	550,86	4,62	444,42	3,72	106,44	0,89

Reasumując, należy stwierdzić, iż na terenie gminy Wisznice wśród użytków rolnych występują gleby klasy III, lecz jest ich stosunkowo niewiele. Większość gleb użytkowanych rolniczo są to gleby klasy IV i V. Na terenie gminy występują również gleby klasy VI.

Tereny leśne.

Lasy państwowe znajdujące się na terenie gminy Wisznice wchodzi w skład Nadleśnictwa Włodawa oraz częściowo Nadleśnictwa Radzyń Podlaski. Nadzór nad pozostałymi lasami sprawuje Starostwo Powiatowe w Białej Podlaskiej. Na terenie gminy dominują lasy prywatne. Lesistość gminy w 2002r. była niższa niż lesistość województwa lubelskiego i powiatu bialskiego - wynosiła 19%. Największy zwarty obszar leśny gminy znajduje się w jej północnej części. Obszar ten jest w niewielkim stopniu przecięty drogami i dolinami rzek Zielawy i Grabarki. Kompleks ten przedstawia duże walory ekologiczne i przyrodnicze. W lasach w północnej części gminy najlepiej zostały zachowane powiązania ekologiczne z kompleksami leśnym południowej części powiatu bialskiego.

Drugi znaczny kompleks leśny położony jest w okolicach Polubicz. Jest to obszar o obniżonych walorach ekologicznych z powodu izolacji od innych obszarów przyrodniczych. Jest on otoczony zabudową zarówno zawartą jak i rozproszoną oraz dużymi powierzchniami obszarów rolnych.

Kompleksy leśne w południowej części gminy są bardziej rozdzielone, choć stanowią pewną ciągłość, zarówno obszarową jak i przyrodniczą. Lasy i zadrzewienia na terenie gminy zajmują około 20,65%.

2.4. Biosfera.

A) Flora.

Na terenie gminy Wisznice znajdują się obszary o dużych wartościach przyrodniczych. Spośród roślin występujących na terenie gminy wiele gatunków podlega ochronie prawnej na mocy ustawy z dnia 12 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody oraz Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 lipca 2004r. w sprawie gatunków dziko występujących roślin objętych ochroną. Zidentyfikowano także jeden gatunek, który został wpisany do Polskiej Czerwonej Księgi Roślin.

Duży udział stanowią kompleksy leśne, które zachowały dobry stan i posiadają dużą różnorodność gatunków chronionych i rzadkich, mimo prowadzonej w nich stałej działalności człowieka. Dominującym typem lasu są bór świeży, bór mieszany, bór wilgotny świeży.

Bór świeży tworzy głównie sosna w wyższych klasach wieku. W podszyciu występują podrostki drzew, a także krzewy liściaste, natomiast w runie przeważają borówki. W borze mieszanym podstawowymi gatunkami drzew jest sosna i dąb z domieszkami brzozy i osiki (rzadziej świerka). Podszycie tworzą: leszczyna, kruszyna, jarzębina i kalina koralowa. Bór wilgotny świeży związany jest z siedliskami o wysokim poziomie wód gruntowych. W drzewostanie dominuje sosna z domieszką świerku i dębu. W runie charakterystyczny jest widłak jałowcowaty, a także wątrobowce i mchy.

Na łąkach oraz pastwiskach do gatunków charakterystycznych należą: krupówka pospolita, wyczyniec łąkowy, dzwonek rozpięzchły, złocień właściwy, mniszek pospolity, firletka poszarpana, jaskier rozłogowy, wiązówka błotna.

Gatunkami rzadkiej roślinności zielnej na terenie gminy są: skalnica torfowiskowata, wywłócznik skrętoległy, lepiężnik kutnerowaty, aldrowana pęcherzykowata, bagnica torfowa, wierzba lapońska i wąkrota zwyczajna.

B) Fauna.

Na terenie gminy występuje szereg gatunków rzadkich i chronionych. Główne populacje fauny związane są ze środowiskiem leśnym, pogranicza leśno - polnego, polnym i wodno - błotnym. Na terenie gminy licznie reprezentowana jest awifauna. Ze zbiornikami wodnymi związane są m. in.: błotniak stawowy, podróżniczek, rybitwa czarna i rzeczna, bączek, kropiatka, zielonka, łabędź niemy, perkoz dwuczuby, a z obszarami leśnych: dzięcioł czarny, jarząbek, turkawka, myszołów, jastrząb, kruk. Na terenach otwartych, polno-leśnych oraz bagnach spotyka się lerki, gąsiorka, czajki, derkacze, kuliki wielkie, dudki, dzierzby, przepiórki, kuropatwy, bocian biały, kormoran czarny, czapla siwa.

Wśród ssaków na całym obszarze gminy spotyka się sarny, bobry, wydry, jelenie, dziki, lisy. Występowania tych gatunków związane jest przede wszystkim z terenami leśnymi.

C) Warunki klimatyczne.

Gmina Wisznice charakteryzuje się klimatem umiarkowanym kontynentalnym, bardziej wilgotnym i surowszym niż np. południowo-zachodnia

część województwa lubelskiego. Warunki klimatyczne na terenie gminy są dość korzystne. W przeważającej części roku napływają masy powietrza polarne pochodzenia morskiego - głównie latem i polarne pochodzenia kontynentalnego - przeważnie wiosną i zimą. W okresie zimowym i wiosennym występują masy powietrza arktycznego. Na terenie gminy przeważa typ pogody antycyklonowej, słonecznej. W okresie zimowym pogoda jest mroźna, latem sucha i ciepła a niekiedy upalna. Obszar gminy charakteryzuje się wysoką średnią roczną wilgotnością powietrza, znacznymi wartościami parowania wody, stosunkowo dużą amplitudą temperatury rocznej, skróceniem okresów przejściowych między zimą i wiosną, a także krótszym okresem wegetacyjnym w porównaniu z zachodnią częścią kraju.

Temperatura powietrza.

Z hydrologicznego punktu widzenia temperatura powietrza jest bardzo ważnym elementem klimatycznym, gdyż limituje w głównej mierze wartość wskaźnika parowania terenowego. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi około 7,° C. Najcieplejszym miesiącem jest lipiec (18,2°C), najchłodniejszym styczeń (-4,1°C). Ostatnie przymrozki występują w marcu/kwietniu, bardzo rzadko w maju. Liczba dni mroźnych wynosi od 50 do 60 a dnia z przymrozkami od 110 do 138. Okres wegetacyjny trwa ok. 212 dni a początek prac polowych przypada na ostatnią dekadę marca i pierwsza kwietnia.

Wilgotność względna.

Wilgotność względna powietrza jest elementem meteorologicznym, który z jednej strony wykazuje dużą zależność od temperatury powietrza z drugiej zaś warunkuje odczuwalność temperatury przez organizmy żywe. Z bioklimatycznego punktu widzenia nie są korzystne zbyt duże wartości wilgotności względnej zarówno przy temperaturach wysokich jak i przy niskich (uczucie duszności). Na terenie gminy Wisznice średnia roczna wilgotność względna powietrza wynosi 68 - 70%

Mgły

Mgły są zjawiskiem ściśle związanym z temperaturą i wilgotnością powietrza. Są zjawiskiem wybitnie niekorzystnym ze zdrowotno - wypoczynkowego punktu widzenia. Sprzyjają utrzymywaniu się w powietrzu ewentualnych zanieczyszczeń

mechanicznych i chemicznych. Z analizy danych meteorologicznych wynika, że największa liczba mgieł występuje w chłodnej połowie roku w okresie od września do marca.

Opad atmosferyczny.

Średnia roczna suma opadów wynosi ok. 547mm, przy jednocześnie dużym parowaniu wody 860-900mm. Pokrywa śnieżna zalega średnio 100 dni.

Wiatry.

Na terenie gminy przeważają wiatry zachodnie oraz południowo zachodnie. Rzadko występują wiatry silne i bardzo silne. Gmina Wisznice jest jednym z obszarów Polski o najmniejszej liczbie dni bezwietrznych w roku. Średnia roczna prędkość wiatru wynosi 3 - 3,5m/s.

2.5. Ochrona prawna środowiska

A) Obszary objęte ochroną prawną.

Na terenie gminy Wisznice położone są tereny włączone do Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000. Pierwszy teren chroniony, stanowi fragment obszaru specjalnej ochrony ptaków PLB060015 - Zbiornik Podedwórze. Obszar obejmuje zbiornik retencyjny Podedwórze. Dwa duże cieki wodne terenu to Zielawa i Kanał Wieprz-Krzna. Omawiany obszar chroniony zajmuje łącznie powierzchnię 283,7 ha, z czego na terenie gminy Wisznice jego powierzchnia to 96,8 ha. Zbiornik Podedwórze ma charakter retencyjny, wykorzystywany jest także rybacko. Obszar specjalnej ochrony obejmuje ostoje ptasią o randze krajowej K 58. Na omawianym obszarze występuje co najmniej 20 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 4 gatunki z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). Znajduje się tutaj jedno z nielicznych w Polsce stanowisk lęgowych podgorzałki. W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej następujących gatunków ptaków: bączek, podgorzałka, puchacz; stosunkowo dużą liczebność osiąga bąk.

Drugi teren jest to projektowany specjalny obszar ochrony siedliskowej Horodyszczce - oznaczony kodem PLH06_57, o łącznej powierzchni 25,4 ha. Zgodnie z przeprowadzoną identyfikacją - obszar obejmuje mozaikę muraw bliźniczkowych, suchych wrzosowisk i zarośli jałowca na wrzosowiskach. Zbiorowiska wykształcone są w typowej formie. Dodatkowym walorem jest jedna z najbogatszych w kraju

populacji modraszka ariona - motyla z Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt. Obszar jest ekstensywnie użytkowany jako pastwisko dla koni.

Po spełnieniu procedury konsultacji społecznych, obszar został przekazany do zatwierdzenia Komisji Europejskiej.

B) Pomniki przyrody.

Na terenie gminy znajdują się okazy objęte ochroną prawną w formie pomników przyrody:

Na terenie zabytkowego parku w Horodyszczu:

- lipa drobnolistna - obwód 297cm
- lipa drobnolistna - obwód 428cm
- klon pospolity - obwód 305cm
- dąb szypułkowy - obwód 298cm
- grab pospolity - obwód 330cm
- klon pospolity - obwód 278cm
- kasztanowiec biały - obwód 295cm

na działce Nr 1278 w Horodyszczu

- jesion wyniosły - obwód 280cm

na terenie przykościelnym parafii w Horodyszczu

- lipa drobnolistna - obwód 280cm

przy kościele parafialnym w Polubiczach Wiejskich

- lipa drobnolistna - obwód 460cm
- wiąz szypułkowy - obwód 490cm
- 2 lipy drobnolistne - obwód 366 i 380cm

na terenie cmentarza parafialnego w Wisznicach

- 3 sosny wejmutki - obwody 210, 230 i 238cm

na terenie cmentarza przy ul. Kościelnej w Wisznicach

1. jesion wyniosły - obwód 300cm

na terenie Leśnictwa Romanów

- dąb szypułkowy - obwód 450cm.

3. Zagrożenia środowiska

3.1. Zagrożenia naturalne

Zagrożenia poszczególnych elementów środowiska można podzielić na czynniki naturalne oraz związane z działalnością człowieka.

Zagrożenia naturalne związane są z wpływem czynników środowiskowych i klimatycznych na kształt poszczególnych komponentów przyrodniczych. Procesy przekształcające środowisko zachodzą często w sposób ciągły, na przestrzeni wielu lat, a ich efekty mogą wydawać się początkowo niewielkie. Jednak po pewnym czasie mogą doprowadzić do powstania poważnych zmian w środowisku.

Do zagrożeń naturalnych występujących na terenie gminy Wisznice należą:

- **erozja brzegowa**, która polega na rozmywanie brzegów rzeki na skutek poprzecznych prądów w korycie rzeki i niejednakowego na całej szerokości prądu wzdłużnego. Erozja powoduje zjawisko cofania brzegów. Proces ten występuje ze zwiększonym nasileniem w okresach wysokiego stanu wody.
- **powódzie** - są one związane z wylewaniem rzek przepływających przez teren gminy i mają one charakter roztopowy, co wiąże się z topnieniem pokrywy śnieżnej w okresie wiosennym.

Na terenie gminy Wisznice nie występują obszary osuwania się mas ziemnych.

3.2. Zagrożenia antropogeniczne

Do głównych zagrożeń antropogenicznych należy zaliczyć:

- **rolnictwo** - jest jednym z głównych źródeł zanieczyszczenia, ze względu na fakt, iż gmina Wisznice ma charakter rolniczy. Poprzez stosowanie zabiegów agrotechnicznych zmienia się powierzchniowa warstwa gleby, orka zmienia strukturę i właściwości gleby i wpływa na występowanie różnego rodzaju organizmów. Działalność rolnicza oddziałuje także na czystość wód powierzchniowych i podziemnych oraz jakość powietrza atmosferycznego.
- **melioracje** - następstwa działań w ramach budowy systemu Kanału Wieprz - Krzna. Działania te, których celem jest nawadnianie i odwadnianie terenów rolnych zmniejszają lokalną retencję wody i przyspieszają jej odpływ.

- **transport** - uciążliwość ruchu drogowego dla środowiska przyrodniczego wiąże się z dwoma czynnikami: emisją spalin i hałasem. Zagrożenie spowodowane jest akumulacją metali ciężkich w pobliżu dróg o największym natężeniu ruchu, natomiast natężenie hałasu jest największe przy trasie nr 63 - droga krajowa oraz trasach nr 812, 815 - drogi wojewódzkie.
- **ścieki i odpady komunalne** - rozproszenie zabudowy, zbyt mały stopień skanalizowania gminy a także niekontrolowany wywóz odpadów komunalnych z gospodarstw domowych powodują zanieczyszczenie wód podziemnych oraz gleby poprzez odprowadzanie nieczystości do nieuszczelnionych szamb, tworzenie dzikich wysypisk śmieci.
- **eksploatacja surowców mineralnych** - na obszarze gminy brak jest znaczących złóż kopalin, działalność ma charakter lokalny. Surowcami pozyskiwanymi na terenie gminy jest piasek i żwir.
- **niekontrolowana gospodarka leśna** - większość lasów na terenie gminy to lasy prywatne, niewłaściwe prowadzenie gospodarki leśnej powoduje zubożenie systemu ekologicznego oraz warunków gruntowo - wodnych.

3.3. Obszary zalewowe

W chwili obecnej brak jest opracowań specjalistycznych np. operat przeciwpowodziowy, które pozwoliłyby na określenie i wyznaczenie obszarów zagrożonych powodzią. Wylewanie rzek związane jest przede wszystkim z topnieniem pokrywy śnieżnej w okresie wiosennym. Ze względu na brak wyznaczonej strefy zalewowej doliny rzeczne pozostają wolnych od zabudowy kubaturowej.

4. Zanieczyszczenie poszczególnych elementów środowiska

4.1. Zanieczyszczenie powietrza

Głównymi źródłami zanieczyszczenia powietrza na terenie gminy Wisznice są:

- paleniska domowe, kotłownie mniejszych zakładów i budynków publicznych - zanieczyszczenia: pył, dwutlenek siarki, tlenek azotu, tlenek węgla;
- transport samochodowy oraz ciągniki rolnicze - zanieczyszczenia: tlenki azotu, tlenek węgla, węglowodory, pył, śladowe związki ołowiu.

Emisja zanieczyszczeń na terenie gminy jest niewielka, należy zatem przyjąć, iż na czystość powietrza wpływają zanieczyszczenie napływające spoza gminy, niż występujące na jej terenie.

Obszar gminy Wisznice, podobnie jak i pozostała część powiatu bialskiego zaliczono do następujących stref dla poszczególnych substancji:

- ✓ ze względu na ochronę zdrowia:
 - dwutlenek siarki; dwutlenek azotu - strefa II tj. w której poziom substancji zwiera się pomiędzy górnym a dolnym progiem oszacowania,
 - pył zawieszony PM10; ozon - strefa I tj. w którym poziom substancji przekracza górny próg oszacowania,
 - tlenek węgla; ołów, benzen; strefa IIIb tj. strefa nie będąca aglomeracją, w której poziom substancji nie przekracza dolnego progu oszacowania.,
- ✓ ze względu na ochronę roślin:
 - dwutlenek siarki; tlenki azotu - strefa IIIb,
 - ozon - strefa I.

Należy stwierdzić, że powietrze na terenie gminy spełnia wszystkie normy dopuszczalnego poziomu zanieczyszczeń. Jednak szczególnie na obszarach gęstej zabudowy istnieje problem „niskiej emisji” odczuwalny przede wszystkim w okresie zimowym.

4.2. Zanieczyszczenie wód

A) Zanieczyszczenie wód powierzchniowych

Największą rzeką płynącą przez teren gminy jest Zielawa. Na podstawie przeprowadzonych w 2006r. przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska badań czystości wody rzeki zaliczono do V klasy czystości. Przeptywająca przez zachodnią część gminy rzeka Muława, w 2006r. i 2007r. została zaliczona również do V klasy czystości. Przy ocenie czystości wód były brane pod uwagę wskaźniki fizykochemiczne, biologiczne oraz mikrobiologiczne. Rzeka Grabarka oraz Żyława nie mają określonych punktów pomiarowych.

Na podstawie danych z roku 2002 stwierdzono, iż na terenie gminy wytworzono 47.249m³ ścieków komunalnych, co oznacza, że do środowiska trafiły następujące zanieczyszczenia:

- BZT - 1063 kg O₂/rok,
- ChZT - 2530 kg O₂/rok,
- zawiesina ogólna - 685 kg/rok.

B) Zanieczyszczenie wód podziemnych

Wody podziemne na terenie gminy charakteryzują się dobrą jakością. Na podstawie badań przeprowadzonych w 2003r. w punktach pomiarowych zaliczono wody poziomu czwartorzędowego do wód najwyższej jakości. Stwierdzono jednak przekroczenie norm stężeń związków żelaza i manganu.

Istniejące na terenie gminy małe zakłady usługowe nie stwarzają znacznego zagrożenia dla środowiska. Obiektem, który w wypadku niewłaściwego zagospodarowania ścieków i odpadów z redukcji zwierzęcej może stanowić zagrożenie dla jakości wód powierzchniowych i podziemnych jest gospodarstwo prowadzące hodowlę trzody chlewnej w miejscowości Wygoda.

Głównymi zagrożeniami dla czystości wód zarówno podziemnych jak i powierzchniowych są:

- brak kanalizacji i komunalnych oczyszczalni ścieków poza ośrodkiem gminnym,
- niepełne zbiorowe zaopatrzenie w wodę zwartych jednostek osadniczych,
- brak bezodpływowych zbiorników na ścieki lub ich rozszczelnienie,

- przypadki zmiany studni kopalnych na szamba lub śmietniki,
- niewłaściwe rolnicze wykorzystanie ścieków, w szczególności gnojowicy,
- odprowadzanie do ziemi lub wód powierzchniowych nieoczyszczonych ścieków,
- dzikie wysypiska odpadów - zjawisko infiltracja,
- sptyw ścieków zawierających substancje ropopochodne i metale ciężkie do rowów przydrożnych lub rowów melioracyjnych,

5. Elementy rozwojowe gminy – uwarunkowania.

5.1. Baza ekonomiczna i finanse Gminy.

Aktywność zawodowa ludności gminy Wisznice wg danych na rok 1999r. przedstawiała się następująco:

- pracujący w gospodarstwach rolnych indywidualnych - 2 140,
- pracujący poza indywidualnym gospodarstwem rolnym - 787 osób, w tym:
 - w rolnictwie i leśnictwie - 20 osób,
 - przemysł - 150,
 - budownictwo - 15,
 - handel - 200,
 - transport i łączność - 50,
 - administracja publiczna - 30,
 - edukacja - 120,
 - inna działalność - 200.

Zgodnie z Rejestrem REGON w 2016 r. liczba podmiotów gospodarczych w gminie wyniosła 300, z czego 95% to działalności należące do sektora prywatnego. Gminę Wisznice cechuje wysoki poziom mikroprzedsiębiorczości. Ponad 27,33% podmiotów zajmuje się handlem, 11,66% należy do sektora budownictwa, 10,33% stanowi sektor przemysłowy (głównie przetwórstwo przemysłowe) i działalność profesjonalnej, naukowej i technicznej, 6% stanowi sektor rolniczy, i usługi w zakresie transportu oraz gospodarki magazynowej. Pozostałe działalności dotyczą sektora zakwaterowania i gastronomii oraz obsługi rynku nieruchomości.

Suma dochodów do budżetu gminy Wisznice wyniosła w 2016 roku 19,3 mln złotych, co daje 3,8 tys złotych w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Oznacza to wzrost dochodów o 17.4% w porównaniu do roku 2015. Największa część dochodów wygenerował Dział 758 - Różne rozliczenia (34.4%). Duża część wpływów pochodzi z Dział 852 - Pomoc społeczna (26.8%) oraz z Dział 756 - Dochody od osób prawnych, fizycznych i od innych jednostek (23.4%). W budżecie gminy Wisznice wpływy z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych wynosiły 310 złotych na mieszkańca (8,1%), natomiast dochód z tytułu podatków dochodowych od osób prawnych wynosił 3,7 złotych na mieszkańca (0,1%).

Suma wydatków z budżetu gminy Wisznice wyniosła w 2016 roku 18,0 mln złotych, co daje 3,6 tys złotych w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Oznacza to wzrost wydatków o 4.9% w porównaniu do roku 2015. Największa część budżetu gminy Wisznice - 32.1% została przeznaczona na Dział 801 - Oświata i wychowanie. Dużą część wydatków z budżetu przeznaczona została na Dział 852 - Pomoc społeczna (30.9%) oraz na Dział 750 - Administracja publiczna (10.1%). Wydatki inwestycyjne stanowiły 620,2 tys złotych, czyli 3,5% wydatków ogółem.

Wzrost wartości dochodów odzwierciedla przyrost zainwestowanych terenów na obszarze gminy, a także warunkuje dalsze perspektywy rozwoju, dając większe możliwości finansowania inwestycji z zakresu zadań własnych gminy, wspomagających przyszłe procesy inwestycyjne.

5.2. Warunki życia.

A) Mieszkalnictwo.

Zasoby mieszkaniowe gminy Wisznice w 1996r.

mieszkania	izby	powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	przeciętna				
			liczba izb w mieszkaniu	liczba osób		powierzchnia użytkowa w m ²	
				w 1 mieszkaniu	na 1 izbę	1 mieszkania	na 1 osobę
1744	6452	125.444	3,70	3,23	0,87	71,9	22,3

Zasoby mieszkaniowe gminy Wisznice w 2004r.

mieszkania	izby	powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	przeciętna				
			liczba izb w mieszkaniu	liczba osób		powierzchnia użytkowa w m ²	
				w 1 mieszkaniu	na 1 izbę	1 mieszkania	na 1 osobę
1676	6967	147,3	4,16	3,13	0,75	87,9	28,1

Mieszkania oddane do użytku w gminie w 2004r.

mieszkania	izby	Ogółem		W tym w budynkach indywidualnych			
		Powierzchnia użytkowa w m ²		mieszkania	izby	Powierzchnia użytkowa w m ²	
		mieszkań	Przeciętna 1 mieszkania			mieszkań	Przeciętna 1 mieszkania
6	37	784	130,7	6	37	784	130,7

B) Usługi.

Administracja.

Funkcje ośrodka administracyjno - usługowego w gminie pełnią Wisznice, gdzie znajdują się:

- Urząd Gminy Wisznice wraz z referatami oraz jednostkami pomocniczymi;
- Bank Spółdzielczy w Wisznicach

- Urząd Pocztowy
- Komisariat Policji
- Ośrodek Zdrowia
- Stacja Pogotowia Ratunkowego
- Ochotnicza Straż Pożarna

Kultura.

Na terenie gminy Wisznice działają następujące obiekty kultury:

- Gminna Biblioteka Publiczna;
- Gminny Ośrodek Kultury i Oświaty;

Ponadto na terenie gminy działa kilkanaście organizacji i stowarzyszeń, których celem jest wspomaganie rozwoju społeczno - kulturowego, gospodarczego, edukacji ekologicznej i promocji gminy, m.in.: Gminny Klub Sportowo - Turystyczny „TYTAN” w Wisznicach, Klub Sportowo - Pożarniczy „WRZOS” w Polubiczach, Zarząd Koła Wędkarskiego a także chóry i stowarzyszenia.

Szkolnictwo.

Na terenie gminy Wisznice działają obecnie: przedszkole i kluby przedszkolaka. Bazę oświatową tworzy: 5 publicznych szkół podstawowych, gimnazjum oraz liceum ogólnokształcące.

Na terenie gminy działają następujące placówki oświatowe (dana za rok szkolny 2006/2007):

- Szkoła Podstawowa w Dołholisce im. T. Kościuszki - 25 uczniów,
- Szkoła Podstawowa w Horodyszczu - 71 uczniów,
- Szkoła Podstawowa w Polubiczach - 32 uczniów,
- Szkoła Podstawowa im. J. I. Kraszewskiego w Wisznicach - 217 uczniów,
- Szkoła Podstawowa w Dubicy - 31 uczniów.
- Gimnazjum Publiczne Nr 1 im. K. K. Baczyńskiego w Wisznicach - 231 uczniów.
- Liceum Ogólnokształcące im. Wł. Zawadzkiego - 188 uczniów.

Usługi i handel.

Położenie gminy na skrzyżowaniu krajowych i międzynarodowych szlaków komunikacyjnych stwarza duże szanse rozwoju. Na obszarze gminy zarejestrowane są 164 podmioty gospodarcze, a dominującą branżą jest handel i gastronomia. Zdecydowanie mniej podmiotów zarejestrowanych jest w sektorze związanym z przemysłem, transportem, gospodarką magazynową, łącznością i budownictwem. Największymi podmiotami, generującymi największą ilość miejsc pracy, zgodnie z danymi uzyskanymi na dzień 31.12.2007r. są:

- Szkoły - zatrudniające ogółem 102 osoby;
- Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska” - 39 osób;
- Ban Spółdzielczy w Wisznicach - 35.
- „KOJPASZ” Spółka jawna - 29 osób;
- Urząd Gminy Wisznice - 23 osoby;
- Gospodarstwo Pomocnicze Urzędu Gminy Wisznice - 14 osób na stałe i 10 sezonowo;
- Zakłady Chemiczne Stanisław Darczuk - 8 osób;

Pod względem ilości podmiotów działających na terenie powiatu bialskiego, gmina Wisznice znajduje się w czołówce. Sektor handlu odgrywa dużą rolę. Rozwój usług w tej dziedzinie jest stosunkowo wysoki. Na terenie gminy przeważają sklepy prowadzące sprzedaż artykułów codziennego użytku (w tym artykułów spożywczych). Są to podmioty małe i średnie. Stopień zaspokojenia potrzeb mieszkańców w tej dziedzinie jest bardzo dobry. Zaspokojenie podstawowych mieszkańców w podstawowe usługi bytowe jest również dobre.

C) Ochrona zdrowia i opieka społeczna.

Na terenie gminy Wisznice działa Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Ośrodek Zdrowia, którego personel stanowi 12 osób, działają także 2 apteki.

W soboty, niedziele i święta oraz po godzinach pracy NZOZ Wisznice porad udziela NZOZ Przychodnia Rejonowa w Parczewie.

W gminie Wisznice nie ma szpitala, chorzy z tego terenu korzystają z opieki szpitalnej w Białej Podlaskiej i Parczewie. Całodobowo działa pogotowie ratunkowe

- zespół wyjazdowy w Wisznicach. Jest to zespół złożony z lekarza, ratownika i kierowcy, udziela pomocy w miejscu zdarzenia, zachorowania czy wypadku.

Świadczeniem pomocy społecznej na terenie gminy Wisznice zajmuje się Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wisznicach. Ośrodek świadczy różnorodną pomoc: materialną, poradnictwo czy też szkolenia zawodowe pracowników.

Głównymi problemami lokalnej społeczności jest bezrobocie, uzależnienia od alkoholu, niepełnosprawność oraz niesamodzielność osób starszych.

Szczególnego wsparcia wymagają osoby niepełnosprawne oraz długotrwale bezrobotni. Ośrodek udziela pomocy finansowej oraz fachowych porad dotyczących skierowań na leczenie odwykowe osób z problemami alkoholowymi, prowadzi także rehabilitację osób niepełnosprawnych. Istotne znaczenie ma również problem opieki nad osobami starszymi. Ośrodek w Wisznicach nie ma środków na finansowanie utrzymania osób w podeszłym wieku w domach pomocy. W chwili obecnej w placówkach tego typu przebywa trzech mieszkańców gminy. Pozostałym osobom świadczona jest opieka domowa. Usługi te obejmują m.in.: załatwianie spraw urzędowych, robienie zakupów, pomoc w sprzątaniu, praniu i gotowaniu. Główną przyczyną trudnej sytuacji życiowej rodzin korzystających z GOPS jest:

*42377 ubóstwo;

- brak możliwości zatrudnienia,
- niepełnosprawność;
- długotrwała choroba;
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

D) Stan bezpieczeństwa gminy:

- Ochotnicza Straż Pożarna;
- Komisariat Policji w Wisznicach;

Poczucie bezpieczeństwa osobistego obywateli postrzegane jest we wszystkich badaniach socjologicznych jako najistotniejszy problem społeczny. Jego znaczenie rośnie wobec faktu, iż transformacja systemowa, obok pozytywnych zjawisk i procesów spotęgowała także zjawiska takie jak wzrost przestępczości i patologii społecznych, istotnie to poczucie obniżające. Także coraz większego znaczenia nabiera bezpieczeństwo ekologiczne definiowanej jako taki stan

środowiska przyrodniczego, który nie tylko ogranicza i eliminuje zagrożenia ekologiczne, lecz także promuje pozytywne zachowania i działania, umożliwiające poprawę tego stanu, w konsekwencji tworząc lepsze warunki życia. Grupę potrzeb społecznych w zakresie bezpieczeństwa dopełnia pomoc i opieka społeczna, będąca reakcją państwa, organizacji charytatywnych, a także bogatszej części społeczeństwa na wciąż istotnie duży obszar biedy.

Bezpieczeństwo publiczne.

Mówiąc o bezpieczeństwie publicznym mamy na uwadze bezpieczeństwo przed przestępczością.

W roku 2007 odnotowano spadek przestępczości najbardziej dokuczliwej dla społeczeństwa tj. kradzież z włamaniem, kradzież cudzej rzeczy, rozbój i włamanie. Zagrożenia poszczególnymi kategoriami przestępstw w 2007r. przedstawiają się następująco:

- kradzież z włamaniem - 7;
- kradzieże - 19;
- fałszerstwa i oszustwa - 6;
- bójki, pobicia - 6;
- znęcanie się nad rodziną - 9;
- wypadki drogowe - 9
- akcyza - 1;
- nietrzeźwi kierowcy - 31.

W analizowanym okresie czasu wzrosła również ogólna wykrywalność przestępstw, która wyniosła 92,8%.

Nad utrzymaniem ładu, porządku i bezpieczeństwa publicznego, a także bezpieczeństwa na drogach czuwa bezpośrednio Komisariat Policji w Wisznicach, a także Powiatowa Komenda Policji obejmująca zasięgiem cały powiat bialski.

Bezpieczeństwo pożarowe.

Na obszarze gminy bezpieczeństwem przeciwpożarowym zajmuje się Ochotnicza Straż Pożarna w Wisznicach.

Pod szerokim pojęciem działalności przeciwpożarowej OSP na terenie gminy należy rozumieć zarówno ochronę przeciwpożarową, kontrolę stanu ochrony przeciwpożarowej budynków, organizację niezbędnego sprzętu i urządzeń przeciwpożarowych, specjalistycznej odzieży oraz środków gaśniczych ale także działania edukacyjne i propagandowe związane z uświadamianiem zagrożenia przeciwpożarowego.

W roku 2007 na terenie gminy Wisznice odnotowano 73 interwencje, których głównymi przyczynami były:

- wyjazdy do pożarów - 32;
- wypadki drogowe - 18;
- usuwanie drzew, zatopienia i zalania 23.

W odniesieniu do roku 2006 ilość interwencji zwiększyła się dwukrotnie.

5.3. Demografia.

A) Stan istniejący.

Ludność gminy Wisznice wg danych Urzędu Gminy w 2007r. liczyła ogółem 5448 zaś w rozbiciu na poszczególne sołectwa przedstawia się następująco:

<i>Lp.</i>	<i>Nazwa sołectwa</i>	<i>Ilość mieszkańców</i>	<i>Lp.</i>	<i>Nazwa sołectwa</i>	<i>Ilość mieszkańców</i>
1	Curyn	201	9	Łyniew	210
2	Dołholiska	58	10	Polubicze Dworskie	162
3	Dubica Dolna	241	11	Polubicze Wiejskie I	316
4	Dubica Górna	411	12	Polubicze Wiejskie II	317
5	Horodyszcze	829	13	Ratajewicze	168
6	Kol. Wisznice	245	14	Rowiny	170
7	Małgorzacin	55	15	Wisznice	1550
8	Marylin	83	16	Wygoda	432

Ludność gminy Wisznice w latach 2001 - 2007.

- rok 2007 - 5448 osób
- rok 2006 - 5480 osób
- rok 2005 - 5506 osób
- rok 2004 - 5539 osób
- rok 2003 - 5579 osób
- rok 2002 - 5631 osób
- rok 2001 - 5676 osób

B) Przyrost naturalny.

W gminie Wisznice przyrost naturalny jest ujemny (przewaga zgonów nad urodzeniami).

- Rok 2007 - 59 urodzeń, zgony 63 tj. saldo ujemne - 4 osoby;
- Rok 2006 - 49 urodzeń, zgony 79 tj. saldo ujemne - 20 osób;
- Rok 2005 - 52 urodzenia, zgony 69 tj. saldo ujemne - 17 osób;
- Rok 2004 - 54 urodzenia, zgony 76 tj. saldo ujemne - 22 osoby;
- Rok 2003 - 40 urodzeń, zgony 81 tj. saldo ujemne - 41 osób;
- Rok 2002 - 54 urodzenia, zgony 71 tj. saldo ujemne - 17 osób;
- Rok 2001 - 44 urodzenia, zgony 77 tj. saldo ujemne - 33 osoby.

Statystyka stałych mieszkańców gminy Wisznice wg wieku i płci na dzień 31.12.2007 przedstawia poniższa tabela.

Wiek	Liczba mieszkańców		
	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
	5448	2765	2683
0 - 4	207	109	98
5 - 9	187	98	89
10 - 14	397	201	196
15 - 19	340	149	191
20 - 24	463	231	232
25 - 29	493	236	257
30 - 34	373	165	208
35 - 39	340	167	173
40 - 44	368	176	192
45 - 49	387	180	207
50 - 54	393	174	219
55 - 59	394	139	155
60 - 64	230	126	104
65 - 69	208	124	84
70 - 74	228	140	88
75 - 79	229	131	98
80 - 84	207	140	67
85 i więcej	104	79	25

Z przedstawionych danych wynika, że w gminie liczba kobiet stanowi 2765, a mężczyzn 2683, co w sumie daje 5448 osób. Powyższe zestawienie świadczy o tendencji spadkowej i starzeniu się ludności gminy Wisznice.

C) Zatrudnienie.

Na koniec roku 2007 w gminie Wisznice było zarejestrowanych 305 osób.

	2004	2005	2006	2007
Liczba bezrobotnych ogółem	405	390	363	305
w tym kobiety	183	179	171	149
uprawnieni do zasiłku	11	22	18	9
osoby do 25 roku życia	-	129	43	59
osoby pow. 50 roku życia	-	33	94	40

Czas pozostawania bez pracy

	2004	2005	2006	2007
Liczba bezrobotnych ogółem	405	390	363	305
do 3 miesięcy	52	70	27	53
3-6 miesięcy	34	44	47	21
6-12 miesięcy	53	52	42	41
12-24 miesięcy	65	52	74	51
pow. 24 miesięcy	201	172	160	139

Struktura wykształcenia zarejestrowanych osób z gminy Wisznice, wg danych na roku 1999 przedstawiała się następująco:

388 osób bezrobotnych, w tym :

- 7 z wykształceniem wyższym,
- 95 z policealnym i średnim zawodowym,
- 50 ze średnim ogólnokształcącym,
- 126 z zasadniczym zawodowym,
- 110 z wykształceniem podstawowym.

Z przedstawionych danych wynika, iż na ogólną liczbę 4757 osób w wieku powyżej 15 lat zamieszkałych na terenie gminy Wisznice osoby bezrobotne to 305 osób, z czego 149 osób to kobiety, a 156 to mężczyźni. Wskazuje to na występują większe problemy z pozyskiwaniem pracy przez kobiety niż przez mężczyzn. Jest

to tendencja obserwowane nie tylko w gminie Wisznice, jednak biorąc pod uwagę współczynnik feminizacji gminy jest to sytuacja niekorzystna. Należy zauważyć, iż w ciągu ostatnich czterech lat zaobserwowano spadek poziomu bezrobocia w gminie. Sytuację można tłumaczyć licznymi wyjazdami zarobkowymi za granicę.

D) Demografia od 2007 r do 2017 r

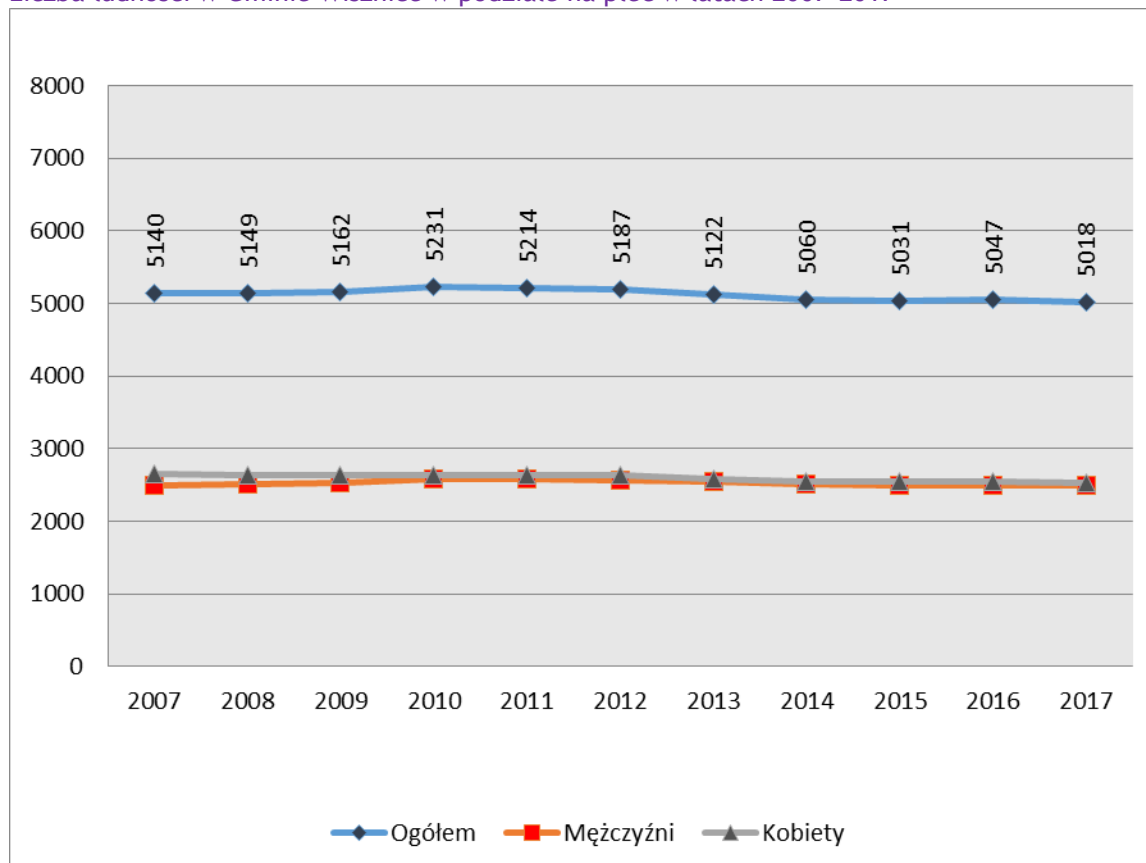
Według stanu na dzień 31.12.2017 r., teren gminy Wisznice zamieszkiwało 5018 osób, z czego 50,48% stanowiły kobiety a 49,52% mężczyźni. W stosunku do roku 2016, nastąpił nieznaczny spadek liczby mieszkańców - ok. 0,57%. Na 1 km² powierzchni gminy przypadało średnio 29 osoby. Analizując liczbę ludności zamieszkującej Gminę Wisznice na przestrzeni lat 2007-2017, można zauważyć, że liczba ludności wykazuje tendencje spadkowe - liczba ludności maleje średnio o 12,2 osób rocznie.

Liczba ludności w Gminie Wisznice w latach 2007-2017

ROK	OGÓŁEM			MĘŻCZYŹNI			KOBIECY		
	Liczba	Roczny przyrost	Średni przyrost	Liczba	Roczny przyrost	Średni przyrost	Liczba	Roczny przyrost	Średni przyrost
2007	5140	-	-12,2	2497	-	+0,6	2643	-	-11
2008	5149	9		2517	20		2632	-11	
2009	5162	13		2531	14		2631	-1	
2010	5231	69		2589	76		2642	11	
2011	5214	-17		2584	-5		2630	-12	
2012	5187	-27		2555	-29		2632	2	
2013	5122	-65		2544	-11		2578	-54	
2014	5060	-62		2511	-33		2549	-29	
2015	5031	-29		2490	-21		2541	-8	
2016	5047	16		2496	6		2551	10	
2017	5018	-29		2485	-11		2533	-18	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Liczba ludności w Gminie Wisznice w podziale na płeć w latach 2007-2017

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Odnośząc się do struktury wiekowej mieszkańców Gminy Wisznice w 2016r. wyglądała następująco:

- Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym- 14,70%
- Liczba osób w wieku produkcyjnym- 64,73%
- Liczba osób w wieku poprodukcyjnym- 20,57%

Liczba ludności wg. struktury wieku w Gminie Wisznice w latach 2012-2016

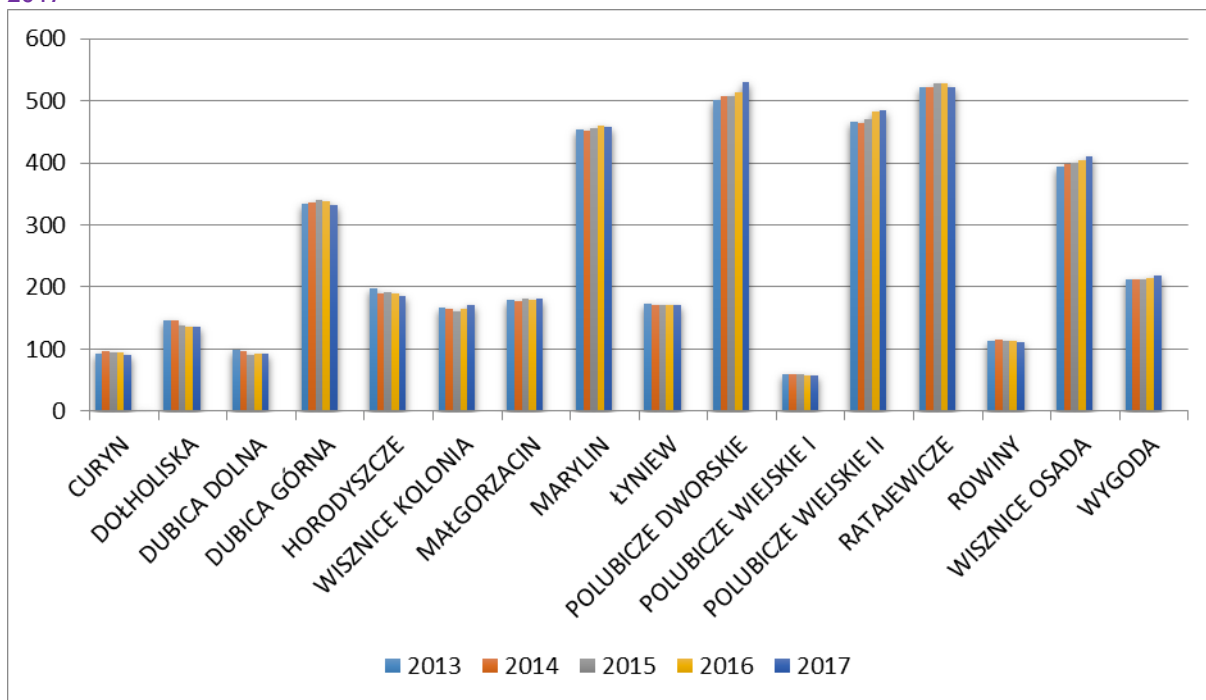
Ogółem w latach	w wieku						Liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym
	przedprodukcyjnym		produkcyjnym		poprodukcyjnym		
	razem	w tym kobiety	razem	w tym kobiety	razem	w tym kobiety	
2012	793	424	3392	1529	1002	679	31,5
2013	758	395	3363	1510	1001	673	31,9
2014	727	369	3338	1512	995	668	31,7
2015	722	371	3307	1497	1002	673	32,1
2016	742	382	3267	1479	1038	690	33,6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Ludność w wieku nieprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym w 2012 roku wynosiła 31,5 w 2013 roku 31,9 2014 roku 31,7 natomiast w 2015 roku 32,1 osób a w roku 2016 33,6 co jednoznacznie świadczy o tendencji rosnącej w tym obszarze.

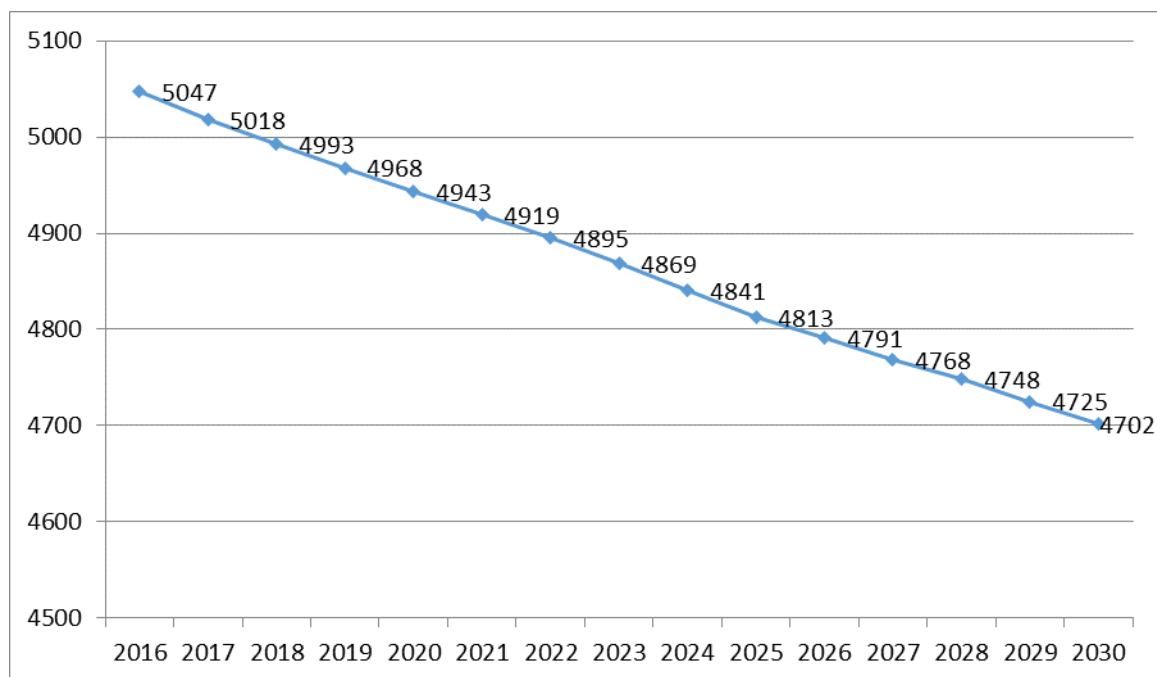
W odniesieniu do poszczególnych sołectw/miejscowości można zauważyć znaczące różnice w liczbie ludności. Obecnie najbardziej zaludnioną miejscowością są Polubicze Dworskie- 530 osób, co stanowi 10,56% ogólnej liczby ludności Gminy Wisznice a najmniej- m. Polubicze Wiejskie I- 57 os. (1,13% ogólnej liczby ludności). Miejscowości Polubicze Dworskie, Polubicze Wiejskie II i Wisznica Osada są jedynymi miejscowościami, gdzie na przełomie lat 2010-2017 odnotowano sukcesywny wzrost liczby ludności (odpowiednio: 5,79%, 3,86%, 4,32%). Największy regres odnotowano m. Polubicze Dworskie -ok. 5,79%. Z kolei największy progres dotyczył m. Dołholiska -6,85% i m. Horodyszczce-6,09%.

Liczba ludności w Gminie Wisznice w podziale na miejscowości w latach 2013-2017

E) Prognoza demograficzna

Prognoza demograficzna dla Gminy Wisznice do roku 2030

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Porównując prognozowaną liczbę osób w roku 2030 (4702 os.) do roku 2017 nastąpi ogólny regres na poziomie blisko 6,3%. Zgodnie z prognozą wg danych GUS liczba ludności będzie sukcesywnie malała do roku 2030.

Głównym czynnikiem wpływającym na spadek liczby ludności w Gminie Wisznice jest ujemne saldo migracji wewnętrznych i ujemny przyrost naturalny odnotowany w latach 2013-2017 a także prognozowany do roku 2030r.

Prognoza ruchu naturalnego i salda migracji w Gminie Wisznice 2017-2030

Rok	Urodzenia	Zgony	Imigracje	Emigracje	Saldo migracji	Przyrost naturalny
2013	50	64	26	75	-49	-14
2014	37	62	24	59	-35	-25
2015	43	57	0	0	0	-14
2016	58	59	48	51	-3	-1
2017	48	60	38	51	-19	-12
2018	52	62	37	53	-16	-10
2019	52	61	36	53	-17	-9
2020	51	61	36	52	-16	-10
2021	51	60	35	51	-16	-9
2022	51	61	35	50	-15	-10
2023	48	59	34	50	-16	-11

*Projekt zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wisznice -
Uwarunkowania*

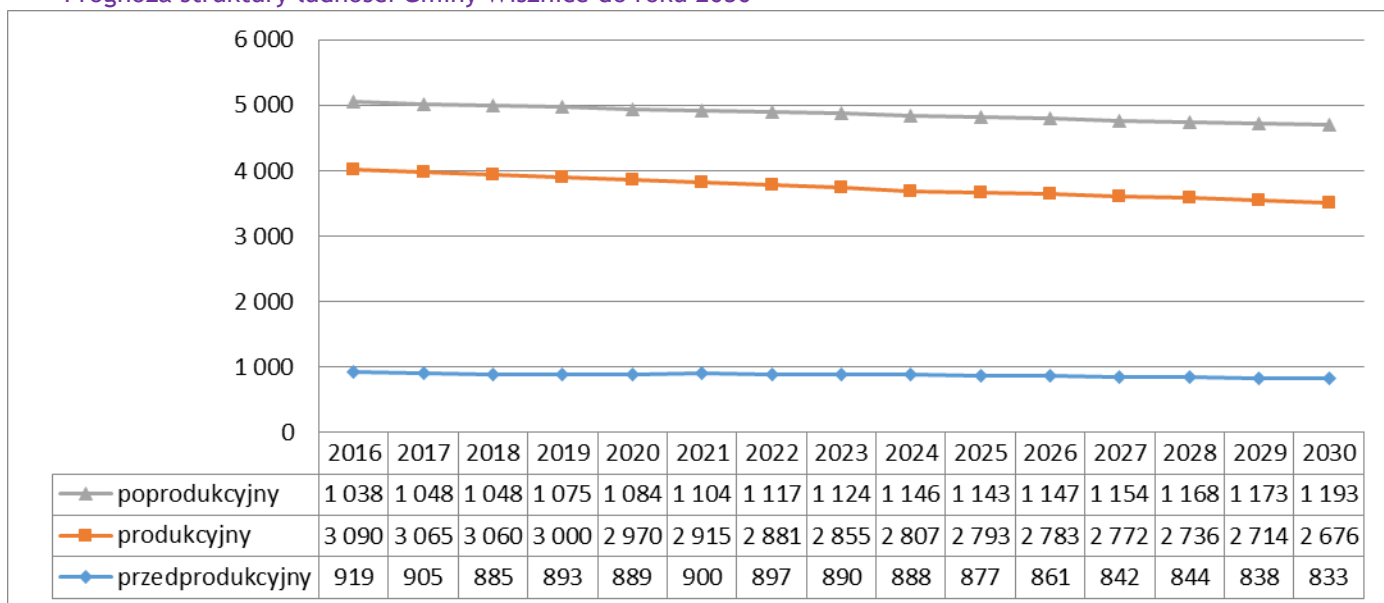
2024	47	61	34	49	-15	-14
2025	44	58	33	48	-15	-14
2026	43	52	33	47	-14	-9
2027	43	52	32	47	-15	-9
2028	44	51	32	46	-14	-7
2029	43	53	32	46	-14	-10
2030	42	52	31	45	-14	-10

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Prognozowane obniżenie wielkości populacji Gminy Wisznice od roku 2030 na przestrzeni najbliższych lat może utrzymywać taki trend, co jest związane ze starzeniem się społeczeństwa. Niekorzystne przemiany demograficzne będą miały istotny wpływ na zarządzanie sferą usług publicznych np. zwiększenie nakładów na zapewnienie opieki osobom starszym.

Zalecana strategia rozwoju gminy w obszarze problemów demograficznych winna określać kierunek polityki społecznej i gospodarczej zapewniającej stabilizację życiową i poprawę warunków życia.

Prognoza struktury ludności Gminy Wisznice do roku 2030

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

5.4. Rolnictwo

A) Przyrodnicze uwarunkowania rozwoju rolnictwa.

Gmina Wisznice posiada dość dobre warunki glebowe i klimatyczne dla rozwoju rolnictwa, przeważają gleby dość dobrej jakości łatwe do uprawy mechanicznej. Udział procentowy klas bonitacyjnych w gruntach ornych i użytkach zielonych wg stanu na dzień 31.12.2002r. przedstawia się następująco:

Lp.	Klasa gruntów	Powierzchnia w ha	Udział procentowy %
1.	III	823,17	6,90
2.	IIIa	196,89	1,65
3.	IIIb	1042,89	8,75
4.	IV	2121,93	17,80
5.	IVa	1999,68	16,78
6.	IVb	1896,83	15,92
7.	V	3284,13	27,55
8.	VI	550,86	4,62

Gleby o wysokich klasach bonitacyjnych (III) na terenie gminy są dość rozproszone, najliczniej występują gleby klasy IV i V.

Obszary rolnicze są zasilane w wodę bezpośrednio z rzek przepływających przez teren gminy lub też z rowów melioracyjnych, które są znacznie rozbudowane. Głównym źródłem zasilania cieków, rowów jak i wód gruntowych w wodę są opady atmosferyczne. Rozkład opadów w okresie wegetacyjnym jest nierówny i nie zabezpiecza zapotrzebowania miesięcznego na wodę.

Gmina Wisznice w całości została zakwalifikowana do strefy ONW nizinnej I (kod GUS 0601182), dzięki czemu, zgodnie z Planem Rozwoju Obszarów Wiejskich, rolnicy prowadzący gospodarstwa będą mogli otrzymywać płatności rekompensujące im trudne warunki produkcji rolnej.

5.5. Infrastruktura techniczna

A) Komunikacja.

Komunikacja drogowa.

Główny szkielet układu komunikacyjnego gminy Wisznice tworzy droga krajowa nr 63 relacji Radzyń Podlaski - Sławatycze, która w granicach gminy ma długość 17,7 km a także drogi wojewódzkie: 812 relacji Biała Podlaska - Krasnystaw i 815 relacji Wisznice - Lubartów; o łącznej długości 24,2km. Drogi powiatowe na terenie gminy mają długość 44,8 km z czego 37,2 km posiada nawierzchnię utwardzoną. Drogi gminne o łącznej długości 118,6 km stanowią prawie 60% całości układu komunikacyjnego, z czego tylko 24 km dróg posiada nawierzchnię utwardzoną. Drogi dojazdowe stanowią 142,4 km, z czego tylko 5,6 km jest utwardzona.

Jakość dróg gminnych jest niedostateczna. Rozmieszczenie dróg wszystkich kategorii jest korzystne, choć kilka miejscowości jest słabą dostępność komunikacyjną. Znaczna część dróg i ulic nie posiada wystarczającej przepustowości oraz parametrów technicznych. Układ drogowy wymaga przebudowy i modernizacji. Bieżące naprawy i remonty są rozwiązaniem krótkofalowym, dlatego też niezbędne jest podjęcie działań zmierzających do w poprawy jakości systemu komunikacyjnego.

Wykaz dróg gminnych na terenie gminę Wisznice:

L.p.	Numer i nazwa drogi (odcinka drogi)	
1.	101224 L	Ratajewicze - Kolonia Ratajewicze - Dębów
2.	101230 L	Rowiny - Kopytnik
3.	101231 L	Rowiny - Kolonia Huszcza
4.	101232 L	Rowiny - Kolonia Huszcza
5.	101233 L	Rowiny - Kolonia Curyn
6.	101234 L	Wisznice - Kolonia Wisznice - Bordziłówka
7.	101235 L	Polubicze Dworskie - Żabiec - Romaszki
8.	101236 L	Horodyszcze - Kudry
9.	101237 L	Kolonia Wisznice
10.	101238 L	Sewerynowka - Łyniew
11.	101239 L	Marylin - Kolonia Rozwadówka
12.	101240 L	Dołholiska - Rozwadówka
13.	101241 L	Dołholiska - Ratajewicze - Kolonia Ratajewicze - Motwica
14.	101242 L	Ratajewicze - Kolonia Ratajewicze - Motwica
15.	101243 L	Ratajewicze - Kolonia Dołholiska
16.	101244 L	Dołholiska - Horodyszcze
17.	101245 L	Marylin - Łyniew
18.	101246 L	Horodyszcze - Łyniew

Projekt zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wisznice -
Uwarunkowania

19.	101247 L	Horodyszcze - Kolonia Horodyszcze
20.	101248 L	Horodyszcze - Wygoda
21.	101249 L	Horodyszcze - Horodyszcze
22.	101250 L	Horodyszcze - Horodyszcze
23.	101251 L	Horodyszcze - Horodyszcze
24.	101252 L	Horodyszcze - Kolonia Horodyszcze - Polubicze Wiejskie I
25.	101253 L	Wisznice - Wygoda - Horodyszcze
26.	101254 L	Dubica Górna - Polubicze Wiejskie I
27.	101255 L	Polubicze Wiejskie I - Polubicze Wiejskie I
28.	101256 L	Dubica - Polubicze Wiejskie I - granica gminy
29.	101257 L	Wisznice - Kolonia Wisznice - Kolonia Zacisze
30.	101258 L	Polubicze Wiejskie II - granica gminy
31.	101259 L	Polubicze Wiejskie II - Polubicze Dworskie
32.	101260 L	Polubicze Dworskie - „ Mierzwinek ”
33.	101261 L	Polubicze Wiejskie II - Polubicze Dworskie
34.	101262 L	„ Skośna ” Polubicze Wiejskie II - Polubicze Dworskie
35.	101263 L	Curyn - Kolonia Curyn
36.	101264 L	Curyn - Curyn
37.	101265 L	Polubicze Wiejskie II - Horodyszcze
38.	101266 L	Dubica Górna - Dubica Górna
39.	101267 L	ul. Nowa w Wisznicach
40.	101268 L	ul. Fabryczna i ul. Polna w Wisznicach
41.	101269 L	ul. Zielona i ul. Sosnowa w Wisznicach
42.	101270 L	ul. Kraszewskiego w Wisznicach
43.	101271 L	ul. Rynek w Wisznicach
44.	101272 L	ul. Jasna w Wisznicach
45.	101273 L	ul. Krótka w Wisznicach
46.	101274 L	ul. Ogrodowa w Wisznicach
47.	101275 L	ul. Krzywa w Wisznicach
48.	101659 L	ul. Partyzantów w Wisznicach

Wykaz dróg powiatowych na terenie gminy Wisznice przedstawia poniższa tabela:

Lp.	Nr drogi	Przebieg drogi
1.	1081 L	Łomazy - Kolonia Wisznice Kl. L
2.	1075 L	dr. Pow. 1068L - Wyczółki - Huszcza - Wisznice Kl. L
3.	1083 L	Rossosz - Rowiny Kl. L
4.	1101 L	Dubica Dolna - Polubicze Dworskie Kl. L
5.	1102 L	Rossosz - Dubic Dolna Kl. L
6.	1099 L	Polubicze Wiejskie - Jabłoń Kl. L
7.	1097 L	dr. woj. 815 - Horodyszcze - dr. woj. 815 Kl. D
8.	1100 L	dr. kraj. 63 - Plubicze Wiejskie Kl. D
9.	1091 L	dr. woj. 812 - Sosnowka - Hanna Kl. Z
10.	1096 L	Łyniew - Podedwórze - Kodeniec - Uhnin Kl. Z
11.	1098 L	Komarówka - Brzozowy Kąt - Polubicze - Horodyszcze Kl. Z

B) Gospodarka wodno-ściekowa.

Zaopatrzenie w wodę.

Gmina posiada dwa podziemne ujęcia wody: w Wisznicach i Horodyszczu. Wody eksploatowane są z czwartorzędowego poziomu nośnego.

Woda rozprowadzana jest siecią wodociągową o długości 108,31km (31.12.2007r.) do 15 miejscowości, z czego 3 częściowo posiadają sieć zbiorczą. Woda dostarczana jest do 1213 odbiorców.

Odprowadzenie ścieków.

Na terenie gminy znajdują się 2 oczyszczalnie ścieków: w Wisznicach - biologiczno mechaniczna Biocon - 215m³/d, w Marylinie biologiczno mechaniczna Bioclere - 50m³/d. Ponadto w Horodyszczu w szkole podstawowej funkcjonuje oczyszczalnia biologiczno mechaniczna Eco-Line - 3,75m³/d. Na terenie gminy znajduje się także 68 indywidualnych oczyszczalni ścieków (31.12.2007r).

Oczyszczone ścieki trafiają do rzeki Zielawy. Ścieki z przydomowych szamb są dowożone do oczyszczalni w Wisznicach wozami asenizacyjnymi.

Na terenie gminy długość kanalizacji sanitarnej wynosi 33,6km (31.12.2007r). Sieć w systemie grawitacyjnym obejmuje swoim zasięgiem 6 miejscowości z czego 2 częściowo posiadają sieć zbiorczą.

Z sieci korzysta 471 odbiorców. Nieczystości płynne odprowadzane do tzw. szamb stanowią zagrożenie dla środowiska, ponieważ w większości zbiorniki te są nieszczelne. Należy jednak zauważyć zwiększające się zainteresowanie mieszkańców wykonaniem przydomowych oczyszczalni ścieków. Władze miasta podjęły już stosowne kroki zmierzające do realizacji tego celu.

Usuwanie nieczystości stałych.

Gmina Wisznice posiada użytkowane od 1984 roku składowisko odpadów komunalnych zlokalizowane w Kolonii Wisznice. Wysypisko ma pow. 0,50 ha oraz pojemność 23.000m³. Obiekt zlokalizowany jest w kompleksie leśnym, posiada filtr gruntowo - korzeniowy, nie jest jednak uszczelniony w odpowiedni sposób. Władze

gminy nie przewidują modernizacji składowiska, a jego zamknięcie planowane jest na 2009r.

Odpady komunalne z terenu gminy gromadzone są w:

- 18 kontenerach typu KP-7 zlokalizowanych w miejscach publicznych poszczególnych wsi i w zabudowie jednorodzinnej,
- 110 blaszanych pojemnikach o pojemności 110l w zabudowie jednorodzinnej,
- 25 pojemnikach do segregacji odpadów o pojemności 1100l każdy.

C) Elektroenergetyka.

Dostawa energii następuje z krajowego systemu energetycznego poprzez PGE Dystrybucja LUBZEL Spółka z o.o. Na terenie gminy znajduje się jedynie posterunek energetyczny.

Sieć energetyczna jest dobrze rozbudowana i zapewnia dostęp do wszystkich odbiorców. Przez teren gminy przebiega sieć energetyczna wysokiego napięcia 110kV od Wisznice w kierunku Piszczaca ze stacją GPZ w Kolonii Wisznice.

D) Gazyfikacja.

Gmina Wisznice nie posiada gazu sieciowego. Na terenie gminy rozprowadzany jest gaz propan-butan w butlach używanych do celów kuchennych. Gazyfikacja gminy będzie możliwa po zrealizowaniu sieci gazowej wysokiego ciśnienia

E) Telekomunikacja.

Łączność na terenie gminy tworzy sieć przewodowa oraz bezprzewodowa. Głównym operatorem w zakresie telefonii przewodowej jest Telekomunikacja Polska S.A.

F) Ciepłownictwo.

Na terenie gminy nie istnieje centralny system ciepłowniczy, nie ma także przedsiębiorstwa zajmującego się wytwarzaniem i dystrybucją ciepła.

Ciepłownictwo na terenie gminy oparte jest w większości na kotłowniach indywidualnych, a w przypadku budownictwa wielorodzinnego oraz budynków użyteczności publicznej na kotłowniach lokalnych, które wytwarzają najczęściej tylko ciepło do ogrzewania pomieszczeń.

6. Uwarunkowania kulturowe

6.1. Obiekty wpisane do rejestru zabytków.

Gmina Wisznice należy do gmin województwa lubelskiego nie posiadających dużych zasobów dziedzictwa kulturowego. Brak w niej również obiektów zabytkowych o wyjątkowych cechach architektonicznych. Duża część obiektów została zniszczona na przestrzeni wieków. Gmina charakteryzuje się dużym stopniem zachowania budownictwa drewnianego oraz naśladowaniem jego form. Do II wojny światowej zabudowa wsi była niemal w całości drewniana. W ostatnich latach można zaobserwować zanikanie tradycyjnych form budownictwa mieszkaniowego na rzecz współczesnych rozwiązań architektonicznych. Kierunek tych zmian prowadzi do zacierania się tożsamości tego obszaru, uwspółcześniania i typizacji zabudowy. Realizacja nowej zabudowy nie współgra z historycznym układem ruralistycznym, powstaje w sposób przypadkowy, następuje zróżnicowanie skali, bryły i linii zabudowy nowych obiektów. Niejednokrotnie przyczyną tych przemian jest zły stan techniczny budynków czy też brak możliwości finansowych ich właścicieli/użytkowników aby poprzez remonty utrzymywać historyczną formę obiektów.

Najcenniejsze z istniejących obiektów i obszarów, przedstawiające szczególnie cenne walory kulturowe, zostały wpisane do rejestru zabytków:

1. Horodyszczce:

1) zespół pałacowo - parkowy, nr rejestru A/162 obejmujący:

- pałac mur., ok. 1818-1828
- park ze stawem, XVIII. I XIXw.

2) **grodzisko** tzw. „cerkwisko”, nr rejestru C/23.

3) dwie kapliczki przydrożne: drewniana i murowana, położone na działce nr 1032/2 wraz z otoczeniem w/w działki ewidencyjnej, nr rejestru A/1660.

2. Polubicze:

1) kościół parafialny pw. św. Jana Ewangelisty wraz z cmentarzem przykościelnym i otaczającym drzewostanem, nr rejestru A/1284,

2) zespół dworsko - parkowy, nr rejestru A/1422 obejmujący:

- dwór murowany, k. XIXw.
- zabudowania gospodarcze,

- komin dawnej gorzelni, mur., 2 poł. XIXw.
- park, stary sad

3. Wisznice:

- 1) zespół kościoła parafialnego pw. Przemienienia Pańskiego, nr rejestru [A/1332](#) obejmujący:
 - kościół, mur., 1937 - 39 i 1945 - 1950r.
 - dawną plebanię murowaną, 1875r.
 - otaczający drzewostan.
- 2) dawna cerkiew grekokatolicką, obecnie kościół rzymskokatolicki pw. Św. Jerzego i Wniebowzięcia NMP nr rejestru [A/1333](#) wraz z otaczającym drzewostanem.
- 2) cmentarz zamknięty - w granicach ogrodzenia, założony w 1800r., zamknięty w 1908r. nr rejestru [A/1399](#).

6.2. Obiekty ujęte w [gminnej ewidencji zabytków](#) zgodnie z [zarządzeniem Nr 264 Wójta Gminy Wisznice nr 264 z dnia 10 lipca 2018 r.](#)

DOLHOLISKA

~~Dom nr 6, drewn., lata 20-te XXw.
Dom nr 13, drewn., lata 20-te XXw.
Dom nr 16, drewn., lata 30-te XXw.
Kapliczka przydrożna pw. Najświętszego Serca Jezusa, mur. ok. 1950r.
Kapliczka przydrożna, drewn., ceramika, lata 30-te XXw.
Krzyż przydrożny, drewn., XIX/XXw.
Kapliczka przydrożna, mur., II poł. XIXw.~~

DUBICA DOLNA

~~Spichlerz, budynek nr 55, drewn., pocz. XXw.
Krzyż przydrożny, drewn., k. XIXw.
Krzyż przydrożny, drewn., ok. poł. XXw.
Dom przy drodze lokalnej, drewn., lata 30-te XXw.
Dom nr 17, drewn., lata 30-te XXw.
Dom nr 19, drewn., lata 30-te XXw.
Kapliczka przydrożna, mur., II poł. XIXw.
Dom nr 23, drewn., ok. 1925r.
Dom nr 63, drewn., ok. 1930r.
Dom nr 64, drewn., I poł. XXw.
Dom nr 67, drewn., XIX/ XXw.~~

~~Dom nr 68, drewn., XIX/ XXw.
Stodoła, przy posesji nr 68, drewn., lata 30-te XXw.
Dom nr 69, drewn., lata 40-te XXw.
Dom nr 74, drewn., ok. 1915r.
Dom nr 76, drewn., ok. 1925r.
Kapliczka przydrożna, drewn., lata 20-te XXw.
Kapliczka przydrożna, mur., poł. XXw.
Kapliczka przydrożna, drewn., k. XIXw./I poł. XXw.~~

DUBICA GÓRNA

~~Kapliczka przydrożna, mur., lata 20-te XXw.
Kapliczka przydrożna, mur. lata 30 XXw.
Dom nr 12, drewn., lata 30-te XXw.
Krzyż przydrożny, drewn., II poł. XIXw.
Krzyż przydrożny, drewn., II poł. XIXw.
Dom nr 14, drewn., ok. 1930r.
Dom nr 20, drewn., k. XIXw.
Dom nr 28, drewn., ok. 1910r.
Krzyż przydrożny, drewn., II poł. XIXw.~~

HORODYSZCZE

~~Cmentarz katolicki k. XIX, działka nr ewid. 1231
Zespół kościoła pw. Najświętszego Serca Jezusowego, mur., dew. 1760r.
Dzwonnica przy ul. Kościelnej 4a, drewn., 1935r.
Dom – plebania ul. Kościelnej 4a, drewn., pocz. XXw.
Kapliczka przydrożna, mur., I poł. XIXw.
Kapliczka przydrożna, drewn., 1886r.
Dom ul. Folwark nr 50, drewn., ok. 1935r.
Dom ul. Graniczna nr 5, drewn., pocz. XXw.
Dom ul. Graniczna nr 7, drewn., lata 20-te XXw.
Dom ul. Graniczna nr 9, drewn., k. XIXw.
Dom ul. Graniczna nr 12, drewn., lata 30-te XXw.
Dom ul. Graniczna nr 14, drewn., II poł. XIXw.
Stodoła, ul. Graniczna nr 15, drewn., pocz. XXw.
Dom ul. Graniczna nr 16A, drewn., lata 40-te XXw.
Dom ze stajnią ul. Graniczna nr 18, drewn., II poł. XIXw.
Dom ul. Graniczna nr 23-25, drewn., ok. 1925r.
Dom ul. Graniczna nr 25a, drewn., k. XIXw.
Dom ul. Łąkowa nr 8, drewn., lata 40-te XXw.
Dom ul. Łąkowa nr 10, drewn., lata 20-te XXw.
Dom ul. Partyzantów nr 3, drewn., ok. 1935r.
Dom przy drodze Wisznice – Parczew, drewn., lata 20-te XXw.
Dom ul. Wisznicka nr 1, drewn., lata 40-te XXw.~~

~~Dom róg Łąkowej i Wisznickiej, drewn., ok. 1900r.
Dom ze stajnią ul. Wisznicka nr 14, drewn., I poł. XIXw.
Dom ul. Wisznicka nr 15, drewn., ok. 1920r.
Dom ul. Wisznicka nr 17, drewn., ok. 1910r.
Dom ul. Wisznicka nr 19, drewn., ok. 1910r.
Dom ul. Wisznicka nr 20, drewn., IV ćw. XIXw.
Budynek gospodarczy – stajnia ul. Wisznicka nr 15, mur., II poł. XIXw.
Kapliczka przydrożna serca Jezusowego, ul. Wisznicka 20, mur., II poł. XIXw.
Dom ul. Wisznicka nr 22, drewn.
Dom ul. Wisznicka nr 23, drewn., ok. 1915r.
Dom ul. Wisznicka nr 25, drewn., ok. 1900r.
Dom ul. Wisznicka nr 31, drewn., pocz. XXw.
Budynek gospodarczy – obora, ul. Wisznicka 31, drewn. XIX/XXw.
Dom ul. Wisznicka nr 34, drewn., ok. 1910r.
Dom ul. Wisznicka nr 39, drewn., lata 30-te XXw.
Dom ul. Wisznicka nr 40, drewn., pocz. XXw.
Dom ul. Wisznicka nr 45, drewn. lata 20-te XXw.
Dom ul. Wisznicka nr 55, drewn., XIX/WWw.
Dom ul. Wisznicka nr 50, drewn., pocz. XXw.
Dom ul. Zamkowa nr 1, drewn., ok. 1915r.
Dom ze stajnią ul. Zamkowa nr 6, drewn., I poł. XIXw.
Dom ul. Zamkowa nr 9, drewn., ok. 1925r.
Dom ul. Zamkowa nr 12, drewn., ok. 1915r.
Kapliczka przydrożna Matki Boskiej Niepokalanie Poczętej, mur., ok. 1940r.~~

ŁYNIĘW

~~Krzyż przydrożny przy drodze Wisznice - Włodawa, drewn., lata 30-te XXw.
Kapliczka przydrożna, drewn., pocz. XXw.
Dom nr 1, drewn., XIX/XXw.
Dom nr 3, drewn., pocz. XXw.
Spichlerz, budynek gospodarczy na terenie posesji nr 3, drewn., lata 30-te XXw.
Dom nr 5, drewn., ok. 1915r.
Dom nr 7, drewn., ok. 1930r.
Dom nr 18, drewn., lata 40-te XXw.
Stajnia na terenie posesji nr 18, drewn., pocz. XXw.
Dom nr 16, drewn., lata 40-te XXw.
Dom nr 21, drewn., ok. 1925r.
Dom nr 22, drewn., ok. 1930r.
Dom nr 26, drewn., pocz. XXw.
Spichlerz na terenie posesji 29, drewn., lata 20-te XXw.
Dom nr 35, drewn., lata 30-te XXw.
Dom nr 38, drewn., ok. 1915r.
Dom nr 39, drewn., lata 20-te XXw.
Dom nr 41, drewn., lata 30-te XXw.
Dom nr 44, drewn., lata 40-te XXw.
Dom nr 46, drewn., lata 20-te XXw.~~

~~Dom nr 49, drewn., lata 40-te XXw.
Spichlerz na terenie posesji nr 50, drewn., lata 30-te XXw.
Dom nr 52, drewn., XIX/XXw.
Dom nr 53, drewn., pocz. XXw.
Dom nr 54, drewn., pocz. XXw.
Dom nr 56, drewn., lata 20-te XXw.
Dom nr 57, drewn., XIX/XXw.
Krzyż przydrożny na terenie posesji nr 58, drewn., pocz. XXw.
Dom nr 65, drewn., lata 30-te XXw.
Dom nr 67, drewn., lata 30-te XXw.
Dom nr 69, drewn., lata 20-te XXw.
Krzyż przydrożny na terenie posesji nr 76, drewn., II poł. XIXw.
Dom nr 77, drewn. lata 30-te XXw.
Dom nr 82, drewn., pocz. XXw.
Dom nr 83, drewn., lata 40-te XXw.
Dom nr 84, drewn., ok. 1915r.
Spichlerz na posesji nr 84, drewn., pocz. XXw.
Dom nr 86, drewn., pocz. XXw.
Stajnia na terenie posesji nr 86, drewn., lata 30-te XXw.
Cmentarz epidemiczny, położony pomiędzy Wisznicami a Łyniewem, w lesie -
działka nr ewid. 17~~

MAŁGORZACIN

~~Krzyż przydrożny przy drodze Wisznice - Sławatyczy, żeliwo, XIX/XXw.
Dom przy drodze Wisznice - Sławatyczy, drewn., lata 50-te XXw.
Dom przy drodze Wisznice - Sławatyczy, drewn., lata 50-te XXw.
Dom przy drodze Wisznice - Sławatyczy, mur., lata 50-te XXw.~~

MARYLIN

~~Ruiny browaru, mur. pocz. XXw.
Dom nr 1, drewn., lata 30-te XXw.
Dom nr 6, drewn., pocz. XXw.
Dom nr 19, drewn., lata 30-te XXw.~~

POLUBICZE DWORSKIE

~~Cmentarz katolicki II poł. XIXw. działka nr ewid. 687
Kapliczka przydrożna Matki Boskiej Niepokalanie Poczętej, mur., I poł. XXw.
Dom nr 63, drewn., lata 20-te XXw.
Dom nr 75, drewn., lata 30-te XXw.
Dom nr 82, drewn., lata 30-te XXw.~~

POLUBICZE WIEJSKIE

~~Dzwonnica, mur. 1930r.~~

~~Cmentarz katolicki ok. poł. XIXw., przy drodze Wisznice-Polubicze działka nr 678~~

~~Dom nr 1, drewn., ok. 1910r.~~

~~Dom nr 3, drewn., ok. 1910r.~~

~~Dom nr 4, drewn., lata 30-te XXw.~~

~~Dom nr 5, drewn., ok. 1915r.~~

~~Dom nr 8, drewn., pocz. XXw.~~

~~Krzyż przydrożny przy posesji nr 6, drewn., lata 20-te XXw.~~

~~Dom nr 11A, drewn., lata 30-te XXw.~~

~~Dom nr 13, drewn., lata 30XXw.~~

~~Dom nr 14, drewn., lata 30-te XXw.~~

~~Stodoła na terenie posesji nr 14a, drewn., ok. 1900r.~~

~~Dom nr 17, drewn., ok. 1910r.~~

~~Dom nr 18, drewn., ok. 1925r.~~

~~Dom nr 19, drewn., ok. 1910r.~~

~~Dom nr 20, drewn., lata 20-te XXw.~~

~~Dom nr 80, drewn., ok. 1935r.~~

~~Dom nr 104, drewn., lata 30-te XXw.~~

~~Krzyż przydrożny na terenie posesji 104, drewn., lata 30-te XXw.~~

~~Dom nr 108, drewn., IV ćw. XIXw.~~

~~Dom nr 110, drewn., lata 30-te XXw.~~

~~Dom nr 111, drewn., lata 30-te XXw.~~

~~Dom nr 112, drewn., ok. 1925r.~~

~~Dom nr 115, drewn., lata 30-te XXw.~~

~~Dom nr 117, drewn., lata 30-te XXw.~~

~~Stodoła na terenie posesji 117, drewn., pocz. XXw.~~

RATAJEWICZE

~~Krzyż przydrożny przy drodze Wisznice - Włodawa, drewn., pocz. XXw.~~

WISZNICE

~~Cmentarz katolicki, pocz. XXw. - przy trasie Wisznice - Lublin~~

~~Dom ul. Fabryczna nr 11, drewn. lata 30-te XXw.~~

~~Dom ul. Fabryczna nr 17, drewn. lata 30-te XXXw.~~

~~Dom ul. Fabryczna nr 18, drewn. lata 40-te XXw.~~

~~Dom ul. Kościelna nr 1, drewn., lata 30-te XXw.~~

~~Dom ul. Kościelna nr 3, drewn., lata 30-te XXw.~~

~~Dom ul. Kościelna nr 4, drewn., pocz. XXw.~~

~~Dom ul. Kościelna nr 6, drewn., pocz. XXw.~~

~~Dom ul. Kościelna nr 27, drewn., II poł. XIXw.~~

~~Dom ul. Kościelna nr 19, drewn., pocz. XXw.~~

~~Dom ul. Kościelna nr 32, drewn., lata 30-te XXw.~~

~~Dom ul. Kościelna nr 32a, mur., II poł. XIXw./lata 20-te XXw.
Dom ul. Kościelna nr 35, mur., lata 20-te XXw.
Młyn ul. Kościelna nr 48, drewn., k. XIXw.
Dom ul. Kościelna nr 50, drewn., lata 30-te XXw.
Dom ul. Kraszewskiego nr 5, drewn., I poł. XXw.
Dom ul. Kraszewskiego nr 9, drewn., pocz. XXw.
Dom ul. Kraszewskiego nr 12, drewn., pocz. XXw.
Dom ul. Kraszewskiego nr 20, drewn., II poł. XIXw.
Dom ul. Kraszewskiego nr 34, drewn., pocz. XXw.
Dom ul. Kraszewskiego nr 40, drewn., lata 20-te XXw.
Dom ul. Krótka nr 6, mur., lata 30-te XXw.
Dom ul. Partyzantów nr 1, drewn., XIX/XXw.
Dom ul. Polna nr 10, drewn., II poł. XIXw.
Dom ul. Polna nr 12, drewn., lata 30-te XXw.
Dom ul. Rowińska nr 1, drewn., lata 30-te XXw.
Dom ul. Rowińska nr 3, drewn., lata 30-te XXw.
Dom ul. Rowińska nr 5, drewn., lata 30-te XXw.
Dom ul. Rowińska nr 19, drewn., lata 20-te XXw.
Dom ul. Rowińska nr 28, drewn., lata 40-te XXw.
Dom ul. Rowińska nr 29, drewn., lata 30-te XXw.
Dom ul. Rowińska nr 30, drewn., lata 30-te XXw.
Dom ul. Rowińska nr 31, drewn., lata 30-te XXw.
Dom ul. Rowińska nr 31, drewn., lata 20-te XXw.
Dom ul. Rowińska nr 52, drewn., lata 20-te XXw.
Dom ul. Rowińska nr 66, drewn., lata 30-te XXw.
Dom ul. Rowińska nr 68, drewn., XIX/XXw.
Krzyż przydrożny na terenie posesji przy ul. Rowińska nr 68, drewn., II poł. XIXw.
Krzyż przydrożny na terenie posesji przy ul. Rowińska nr 74, drewn., lata 20-te XXw.
Dom ul. Rowińska nr 95, drewn., pocz. XXw.
Dom ul. Rowińska nr 101, drewn., lata 20-te XXw.
Dom ul. Rowińska nr 103, drewn., pocz. XXw.
Dom ul. Rynek nr 7, drewn., lata 30-te XXw.
Dom ul. Rynek nr 8, drewn., lata 30-te XXw.
Dom ul. Rynek nr 11, drewn., k. XIXw.
Dom ul. Rynek nr 16, drewn., lata 30-te XXw.
Budynek gospodarczy ul. Rynek, drewn., k. XIXw.
Dom ul. Rynek, drewn., lata 30-te XXw.
Dom ul. Warszawska nr 6, drewn., lata 20-te XXw.
Dom ul. Warszawska nr 13, mur., lata 30-te XXw.
Dom ul. Warszawska nr 15, drewn., lata 20-te XXw.
Dom ul. Warszawska nr 15, drewn., k. XIXw.
Dom ul. Warszawska nr 17, drewn., II poł. XIXw.
Dom ul. Warszawska nr 27, drewn., pocz. XXw.
Dom ul. Warszawska nr 39, drewn., ok. 1920r.
Krzyż przydrożny na terenie posesji przy ul. Warszawska nr 42, drewn., k. XIXw.
Dom ul. Warszawska nr 47, drewn., lata 20-te XXw.
Kapliczka przydrożna, skrzyżowanie ul. Zielonej i Kościelnej, drewn., II poł. XIXw.
Dom ul. Zielona nr 1, drewn., lata 20-te XXw.~~

~~Dom ul. Zielona nr 19, mur., lata 20-te XXw.~~

~~Dom przy drodze Wisznice – Sławatycze, drew., lata 30-te XXw.~~

~~Dom przy drodze Wisznice – Sławatycze, drew., lata 40-te XXw., działka nr ewid. 71/1~~

WISZNICE KOLONIA

~~Dom nr 14, drew., lata 30-te XXw.~~

~~Dom nr 15, drew., lata 30-te XXw.~~

~~Dom nr 16, drew., lata 30-te XXw.~~

~~Spichlerz na terenie posesji nr 16, drew., lata 30-te XXw.~~

~~Kirkut, ok. poł. XX – przy drodze krajowej nr 63, działka nr ewid. 495~~

~~Dom nr 20, drew., lata 30-te XXw.~~

~~Dom nr 21, drew., lata 40-te XXw.~~

~~Dom nr 29, drew., lata 30-te XXw.~~

~~Dom nr 30, drew., II poł. XIXw.~~

~~Dom nr 34, drew., lata 20-te XXw.~~

~~Dom nr 40, drew., lata 20-te XXw.~~

WYGODA

~~Dom nr 12, drew., lata 20-te XXw.~~

~~Dom nr 23, drew. lata 30-te XXw.~~

~~Dom nr 33, drew. lata 30-te XXw.~~

~~Dom nr 40, drew., lata 30-te XXw.~~

~~Dom nr 43, drew., pocz. XXw.~~

~~Ruiny dworu Sapiechów, przebudowane w k. XVIII, działka nr ewid. 129/2~~

~~Krzyż przydrożny przy drodze Wisznice – Radzyń Podlaski w przy posesji nr 98~~

Nr karty	Miejscowość	Ulica	Nr porządkowy	Nr ewid. działki	Obiekt
1	Wisznice	Kościelna		422	Zespół kościoła parafialnego pw. Przemienienia Pańskiego
2	Wisznice	Kościelna		422	Kościół parafialny pw. Przemienienia Pańskiego
3	Wisznice	Rynek	2	422	Plebania przy kościele parafialnym pw. Przemienienia Pańskiego
4	Wisznice	Makaruka	1	161	Kościół rzymskokatolicki pw. Św. Jerzego i Wniebowzięcia NMP
5	Wisznice	Kościelna		362	Cmentarz zamknięty
6	Wisznice			195/1	cmentarz katolicki

Projekt zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wisznice -
Uwarunkowania

7	Wisznice Kolonia			495	Kirkut
8	Polubicze Dworskie			1568/6	Zespół dworsko-parkowy
9	Polubicze Dworskie			1568/6	Dwór w zespole dworsko-parkowym w Polubiczach
10	Polubicze Dworskie			1568/6	Spichlerz w zespole dworsko-parkowym w Polubiczach
11	Polubicze Dworskie			1568/6	Parnik w zespole dworsko-parkowym w Polubiczach
12	Polubicze Dworskie			1568/6	Obora w zespole dworsko-parkowym w Polubiczach
13	Polubicze Dworskie			1568/6	Piwnice
14	Polubicze Dworskie			1568/6	Komin dawnej gorzelni
15	Polubicze Wiejskie			682	Zespół kościoła parafialnego pw. Św. Jana Ewangelisty
16	Polubicze Wiejskie			682	Kościół parafialny pw. Św. Jana Ewangelisty
17	Polubicze Wiejskie			682	Dzwonnica
18	Polubicze Dworskie			678	Cmentarz katolicki
19	Polubicze Dworskie			687	Cmentarz katolicki
20	Horodyszczce			1277/2	Zespół pałacowo-parkowy
21	Horodyszczce			1277/2	Pałac w zespole pałacowo-parkowym
22	Horodyszczce			1277/2	Park w zespole pałacowo-parkowym w Horodyszczcu
23	Horodyszczce			725	Grodzisko - tzw. cerkwisko
24	Horodyszczce			1231	cmentarz katolicki
25	Horodyszczce	Kościelna		693/1	Zespół kościoła pw. Najświętszego Serca Jezusowego
26	Łyniew			17	Cmentarz epidemiczny
27	Wygoda			129/2	Dwór - ruiny
28	Dotholiska		6		Dom
29	Dotholiska		13		Dom

Projekt zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wisznice -
Uwarunkowania

30	Dotholiska		16		Dom
31	Dotholiska		16a		Dom
32	Dotholiska				Kapliczka przydrożna pw. Najświętszego Serca Jezusa
33	Dotholiska		6		Kapliczka przydrożna
34	Dotholiska				Krzyż przydrożny
35	Dotholiska				Krzyże przydrożne
36	Dubica Dolna				Kapliczka przydrożna
37	Dubica Dolna		55		Spichlerz
38	Dubica Dolna		55		Krzyż przydrożny
39	Dubica Dolna				Krzyż przydrożny
40	Dubica Dolna				Dom
41	Dubica Dolna				Dom
42	Dubica Dolna		17		Dom
43	Dubica Dolna		19		Dom
44	Dubica Dolna		20		Dom
45	Dubica Dolna				Kapliczka przydrożna
46	Dubica Dolna		23		Dom
47	Dubica Dolna		26		Dom
48	Dubica Dolna		63		Dom
49	Dubica Dolna		64		Dom
50	Dubica Dolna		67		Dom
51	Dubica Dolna		68		Dom
52	Dubica Dolna		68		Stodoła

Projekt zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wisznice -
Uwarunkowania

53	Dubica Dolna		69		Dom
54	Dubica Dolna				Dom
55	Dubica Dolna		74		Dom
56	Dubica Dolna		76		Dom
57	Dubica Dolna				Kapliczka przydrożna
58	Dubica Dolna				Kapliczka przydrożna
59	Dubica Dolna				Kapliczka przydrożna
60	Dubica Górna		6		Dom
61	Dubica Górna				Kapliczka przydrożna
62	Dubica Górna				Kapliczka przydrożna
63	Dubica Górna		12		Dom
64	Dubica Górna				Krzyż przydrożny
65	Dubica Górna				Krzyż przydrożny
66	Dubica Górna		14		Dom
67	Dubica Górna		20		Dom
68	Dubica Górna		19		Dom
69	Dubica Górna		28		Dom
70	Dubica Górna				Krzyż przydrożny
71	Horodyszcze	Kościelna	4a	693/1	Dzwonnica
72	Horodyszcze	Kościelna	4a		Dom - plebania przy kościele
73	Horodyszcze				Kapliczka przydrożna
74	Horodyszcze				Kapliczka przydrożna
75	Horodyszcze	Folwark	5		Dom

*Projekt zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wisznice -
Uwarunkowania*

76	Horodyszcze	Folwark	10		Dom
79	Horodyszcze	Folwark	50		Dom
81	Horodyszcze	Graniczna	5		Dom
84	Horodyszcze	Graniczna	7		Dom
85	Horodyszcze	Graniczna	9		Dom
86	Horodyszcze	Graniczna	12		Dom
87	Horodyszcze	Graniczna	14		Dom
88	Horodyszcze	Graniczna	15		Dom
89	Horodyszcze	Graniczna	16A		Dom
90	Horodyszcze	Graniczna	18		Dom
92	Horodyszcze	Graniczna	23-25		Dom
93	Horodyszcze	Graniczna	25a		Dom
94	Horodyszcze	Łąkowa	8		Dom
95	Horodyszcze	Łąkowa	10		Dom
96	Horodyszcze	Partyzantów	3		Dom
100	Horodyszcze	Wisznice-Parczew			Dom
101	Horodyszcze	Wisznicka	1		Dom
102	Horodyszcze	róg Wisznickiej i Łąkowej			Dom ze stajnią
103	Horodyszcze	Wisznicka	14		Dom ze stajnią
104	Horodyszcze	Wisznicka	15		Dom
105	Horodyszcze	Wisznicka	17		Dom
106	Horodyszcze	Wisznicka	19		Dom
107	Horodyszcze	Wisznicka	20		Dom

*Projekt zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wisznice -
Uwarunkowania*

108	Horodyszcze	Wisznicka	20		budynek gospodarczy - stajnia
109	Horodyszcze	Wisznicka	20		Kapliczka przydrożna
110	Horodyszcze	Wisznicka	22		Dom
111	Horodyszcze	Wisznicka	23		Dom
112	Horodyszcze	Wisznicka	25		Dom
114	Horodyszcze	Wisznicka	31		Dom
115	Horodyszcze	Wisznicka	31		Obora
116	Horodyszcze	Wisznicka	34		Dom
118	Horodyszcze	Wisznicka	39		Dom
119	Horodyszcze	Wisznicka	40		Dom
120	Horodyszcze	Wisznicka	45		Dom
121	Horodyszcze	Wisznicka	55		Dom
122	Horodyszcze	Wisznicka	50		Dom
123	Horodyszcze	Zamkowa	1		Dom
125	Horodyszcze	Zamkowa	6		Dom ze stajnią
126	Horodyszcze	Zamkowa	9		Dom
127	Horodyszcze	Zamkowa	12		Dom
128	Horodyszcze	Zamkowa	12		Kapliczka przydrożna
131	Łyniew				Krzyż przydrożny
132	Łyniew				Dom
133	Łyniew				Dom
134	Łyniew				Dom
135	Łyniew				Spichlerz

*Projekt zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wisznice -
Uwarunkowania*

136	Łyniew				Dom
137	Łyniew				Krzyż przydrożny
140	Łyniew				Dom
141	Łyniew				Dom
142	Łyniew				Dom
143	Łyniew				Dom
144	Łyniew				Dom
145	Łyniew				Dom
146	Łyniew				Dom
147	Łyniew				Kapliczka przydrożna
148	Łyniew				Dom
149	Łyniew				Dom
150	Łyniew				Dom
151	Łyniew				Dom
152	Łyniew				Dom
153	Łyniew				Dom
154	Łyniew				Spichlerz
155	Łyniew				Dom
156	Łyniew				Dom
157	Łyniew				Dom
159	Łyniew				Stajnia
160	Łyniew				Dom
161	Łyniew				Spichlerz

*Projekt zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wisznice -
Uwarunkowania*

163	Łyniew				Dom
164	Łyniew				Dom
178	Marylin			334	Browar - ruiny
179	Marylin				Dom
180	Marylin				Dom
181	Marylin				Dom
182	Polubicze Dworskie				Kapliczka przydrożna
183	Polubicze Dworskie				Dom
185	Polubicze Dworskie				Dom
189	Polubicze Dworskie				Dom
190	Polubicze Wiejskie		1		Dom
191	Polubicze Wiejskie		3		Dom
192	Polubicze Wiejskie		4		Dom
193	Polubicze Wiejskie		5		Dom
194	Polubicze Wiejskie		8		Dom
195	Polubicze Wiejskie	obok posesji nr 6			Krzyż przydrożny
196	Polubicze Wiejskie		11A		Dom
197	Polubicze Wiejskie		13		Dom
198	Polubicze Wiejskie		14 a		Dom
199	Polubicze Wiejskie		14 a		Stodoła
200	Polubicze Wiejskie		17		Dom
201	Polubicze Wiejskie		18		Dom
202	Polubicze Wiejskie		19		Dom

*Projekt zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wisznice -
Uwarunkowania*

203	Polubicze Wiejskie		20		Dom
204	Polubicze Wiejskie		80		Dom
206	Polubicze Wiejskie		104		Dom
207	Polubicze Wiejskie		104		Krzyż przydrożny
208	Polubicze Wiejskie		108		Dom
209	Polubicze Wiejskie		110		Dom
210	Polubicze Wiejskie		111		Dom
211	Polubicze Wiejskie		112		Dom
213	Polubicze Wiejskie		115		Dom
214	Polubicze Wiejskie		117		Dom
215	Polubicze Wiejskie		117		Stodoła
218	Ratajewicze				Krzyż przydrożny
220	Wisznice	Fabryczna	11		Dom
221	Wisznice	Fabryczna	17		Dom
222	Wisznice	Fabryczna	18		Dom
223	Wisznice	Kościelna	1		Dom
224	Wisznice	Kościelna	3		Dom
225	Wisznice	Kościelna	4		Dom
226	Wisznice	Kościelna	6		Dom
228	Wisznice	Kościelna	19		Dom
229	Wisznice	Kościelna	27		Dom
230	Wisznice	Kościelna	32		Dom
231	Wisznice	Kościelna	32a		Dom

*Projekt zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wisznice -
Uwarunkowania*

232	Wisznice	Kościelna	35		Dom
233	Wisznice	Kościelna	48		Młyn
234	Wisznice	Kościelna	50		Dom
236	Wisznice	Kraszewskiego	5		Stodoła
238	Wisznice	Kraszewskiego	9		Dom
239	Wisznice	Kraszewskiego	12		Dom
240	Wisznice	Kraszewskiego	20		Dom
241	Wisznice	Kraszewskiego	34		Dom
242	Wisznice	Kraszewskiego	40		Dom
243	Wisznice	Krótką	6		Dom
246	Wisznice	Partyzantów	1		Dom
248	Wisznice	Polna	10		Dom
255	Wisznice	Rowińska	1		Dom
256	Wisznice	Rowińska	3		Dom
257	Wisznice	Rowińska	5		Dom
259	Wisznice	Rowińska	19		Dom
260	Wisznice	Rowińska	28		Dom
261	Wisznice	Rowińska	29		Dom
262	Wisznice	Rowińska	30		Dom
263	Wisznice	Rowińska	31		Dom
264	Wisznice	Rowińska	31		Dom
265	Wisznice	Rowińska	52		Dom
267	Wisznice	Rowińska	66		Dom

*Projekt zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wisznice -
Uwarunkowania*

268	Wisznice	Rowińska	68		Dom
269	Wisznice	Rowińska	68		Krzyż przydrożny
270	Wisznice				Krzyż przydrożny
276	Wisznice	Rowińska	95		Dom
277	Wisznice	Rowińska	101		Dom
278	Wisznice	Rowińska	103		Dom
280	Wisznice	Rynek	8		Dom
282	Wisznice	Rynek	11		Dom
283	Wisznice	Rynek	16		Dom
285	Wisznice	Rynek			Budynek gospodarczy
286	Wisznice	Rynek			Dom
288	Wisznice	Warszawska	6		Dom
289	Wisznice	Warszawska	13		Dom
290	Wisznice	Warszawska	15		Dom
291	Wisznice	Warszawska	15		Dom
293	Wisznice	Warszawska	17		Dom
296	Wisznice	Warszawska	27		Dom
302	Wisznice	Warszawska	39		Dom
303	Wisznice	Warszawska	42		Krzyż przydrożny
304	Wisznice	Warszawska	47		Dom
307	Wisznice	Zielona/Kościelna			Kapliczka przydrożna
308	Wisznice	Zielona	1		Dom
312	Wisznice	Zielona	19		Dom

Projekt zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wisznice -
Uwarunkowania

313	Wisznice			"71/1"	Dom
316	Wisznice Kolonia		14		Dom
317	Wisznice Kolonia		15		Dom
318	Wisznice Kolonia		16		Dom
319	Wisznice Kolonia		18		Spichlerz
320	Wisznice Kolonia		20		Dom
321	Wisznice Kolonia		21		Dom
322	Wisznice Kolonia		29		Dom
323	Wisznice Kolonia		30		Dom
324	Wisznice Kolonia		31		Dom
327	Wisznice Kolonia		40		Dom
329	Wygoda		23		Dom
330	Wygoda		33		Dom
331	Wygoda		12		Dom
332	Wygoda		40		Dom
333	Wygoda				Dom
336	Wygoda				Krzyż przydrożny

6.3. Stanowiska archeologiczne zlokalizowane na terenie gminy Wisznice.

Nr st. na obszarze	Miejscowość	Nr stanowiska w miejscowości	Rodzaj i chronologia stanowiska
AZP 65-87			
2	Wisznice - Okolice	I	śląd osadn.: neolit /kultura ceramiki sznurowej/
3	Wisznice - Okolice	II	śląd osadn.: nieokreślona
4	Wisznice - Okolice	III	śląd osadn.: neolit /kultura pucharów lejkowatych/
5	Wisznice - Okolice	IV	śląd osadn.: okres nowożytny
6	Wisznice - Okolice	V	ślady osadn.: okres nowożytny
16	Dubica Dolna	I	śląd osadn.: wczesne średniowiecze /XIIIw./ śląd osadn.: późne średniowiecze - okres nowożytny. ślady osadn.: okres nowożytny śląd osadn.: nieokreślona
17	Dubica Dolna	II	śląd osadn.: wczesne średniowiecze /XII - XIIIw./ ślady osadn.: późne średniowiecze - okres nowożytny.
18	Dubica Dolna	III	obozowisko: neolit - wczesna epoka brązu/?/ śląd osadn.: późne średniowiecze - okres nowożytny.
19	Dubica Dolna	IV	ślady osadn.: epoka kamienia.
20	Dubica Dolna	V	osada.: wczesne średniowiecze /XII i- XIIIw./ śląd osadn.: późne średniowiecze - okres nowożytny.
21	Dubica Dolna	VI	ślady osadn.: okres lateński - okres rzymski /?/ śląd osadn.: okres nowożytny śląd osadn.: nieokreślona
22	Dubica Dolna	VII	ślady osadn.: epoka kamienia - epoka żelaza śląd osadn.: starożytność - wczesne średniowiecze /?/ śląd osadn.: nieokreślona ślady osadn.: okres nowożytny
23	Dubica Dolna	VIII	osada: wczesne średniowiecze /XII i- XIIIw./ śląd osadn.: nieokreślona
24	Dubica Dolna	IX	śląd osadn.: starożytność ślady osadn.: późne średniowiecze - okres nowożytny ślady osadn.: okres nowożytny
25	Dubica Dolna	X	śląd osadn.: epoka brązu śląd osadn.: starożytność śląd osadn.: nieokreślona
26	Dubica Dolna	XI	śląd osadn.: neolit - wczesna epoka brązu
27	Dubica Dolna	XII	obozowisko: mezolit - wczesna epoka brązu osada: wczesna epoka żelaza śląd osadn.: wczesne średniowiecze /?/ ślady osadn.: okres nowożytny śląd osadn.: nieokreślona
28	Dubica Dolna	XIII	Śląd osadn: epoka żelaza śląd osadn.: wczesne średniowiecze ślady osadn.: okres nowożytny
29	Dubica Dolna	XIV	ślady osadn.: epoka kamienia - epoka żelaza śląd osadn.: neolit leśny /k. niemieńska/ śląd osadn.: wczesne średniowiecze /?/
30	Curyn	I	śląd osadn.: późne średniowiecze - okres nowożytny ślady osadn.: okres nowożytny
32	Rowiny Kolonia	I	ślady osadn.: okres nowożytny
33	Rowiny Kolonia	II	śląd osadn.: epoka kamienia - epoka żelaza
34	Rowiny Kolonia	III	ślady osadn.: późne średniowiecze - okres nowożytny ślady osadn.: okres nowożytny

Projekt zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wisznice -
Uwarunkowania

Nr st. na obszarze	Miejscowość	Nr stanowiska w miejscowości	Rodzaj i chronologia stanowiska
35	Rowiny Kolonia	IV	ślady osadn.: wczesne średniowiecze /VIII-X w./ ślady osadn.: okres nowożytny
36	Rowiny Kolonia	V	śląd osadn.: epoka kamienia - epoka żelaza śląd osadn.: późne średniowiecze - okres nowożytny ślady osadn.: okres nowożytny
37	Rowiny Kolonia	VI	ślady osadn.: okres nowożytny
38	Rowiny Kolonia	VII	śląd osadn.: późne średniowiecze - okres nowożytny ślady osadn.: okres nowożytny
39	Rowiny Kolonia	VIII	śląd osadn.: epoka kamienia - epoka żelaza śląd osadn.: średniowiecze ślady osadn.: okres nowożytny
42	Rowiny	I	śląd osadn.: okres nowożytny
43	Rowiny	II	śląd osadn.: późne średniowiecze - okres nowożytny ślady osadn.: okres nowożytny
44	Rowiny	III	śląd osadn.: starożytność ślady osadn.: późne średniowiecze - okres nowożytny ślady osadn.: okres nowożytny
45	Rowiny	IV	ślady osadn.: epoka kamienia - epoka żelaza śląd osadn.: neolit leśny /k. niemeńska/ ślady osadn.: starożytność osada: wczesne średniowiecze /XI i- XIIw./ ślady osadn.: okres nowożytny śląd osadn.: nieokreślona
46	Rowiny	V	śląd osadn.: neolit - wczesna epoka brązu
47	Rowiny	VI	śląd osadn.: neolit - wczesna epoka brązu
48	Rowiny	VII	śląd osadn.: epoka żelaza ślady osadn.: okres nowożytny
49	Rowiny	VIII	śląd osadn.: późne średniowiecze - okres nowożytny ślady osadn.: okres nowożytny
50	Rowiny	IX	śląd osadn.: późne średniowiecze - okres nowożytny ślady osadn.: okres nowożytny
51	Rowiny	X	śląd osadn.: średniowiecze ślady osadn.: okres nowożytny
52	Rowiny	XI	ślady osadn.: starożytność
53	Curyn Kolonia	I	śląd osadn.: okres nowożytny
54	Zacisze	I	ślady osadn.: okres nowożytny
55	Zacisze	II	obozowisko: paleolit
56	Zacisze	III	śląd osadn.: wczesne średniowiecze /X-XI w./
57	Zacisze	IV	śląd osadn.: epoka kamienia - epoka żelaza osada /?/: nieokreślona śląd osadn.: okres nowożytny
58	Zacisze	V	znalezisko luźne: neolit /k. pucharów lejkatych/ ślady osadn.: epoka brązu - wczesna epoka żelaza /k. łużycka/ ślady osadn.: starożytność /k. łużycka?/ ślady osadn.: wczesne średniowiecze ślady osadn.: okres nowożytny
59	Zacisze	VI	śląd osadn.: późne średniowiecze - okres nowożytny śląd osadn.: okres nowożytny śląd osadn.: nieokreślona
60	Zacisze	VII	śląd osadn.: wczesne średniowiecze śląd osadn.: okres nowożytny śląd osadn.: nieokreślona
61	Zacisze	VIII	śląd osadn.: epoka żelaza śląd osadn.: okres nowożytny

Projekt zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wisznice -
Uwarunkowania

Nr st. na obszarze	Miejscowość	Nr stanowiska w miejscowości	Rodzaj i chronologia stanowiska
62	Zacisze	IX	śląd osadn.: starożytność - wczesne średniowiecze /?/
63	Wisznice Kolonia	I	śląd osadn.: starożytność - wczesne średniowiecze /?/
64	Wisznice Kolonia	II	ślady osadn.: okres nowożytny
65	Wisznice Kolonia	III	śląd osadn.: wczesna epoka żelaza /?/ osada: okres lateński - okres rzymski /?/ ślady osadn.: okres nowożytny
66	Zacisze	X	śląd osadn.: wczesne średniowiecze /XI-XIII w./ śląd osadn.: wczesne średniowiecze /?/
67	Zacisze	XI	śląd osadn.: starożytność śląd osadn.: okres nowożytny
68	Zacisze	XII	śląd osadn.: epoka kamienia - epoka żelaza cmentarzysko: młodszy okres przedrzymski - okres rzymski
69	Zacisze	XIII	
AZP 66-86			
1	Polubicze	I	śląd osadn.: epoka kamienia - epoka żelaza śląd osadn.: k. łużycka - EB - WEŻ śląd osadn.: okres nowożytny
2	Polubicze	II	śląd osadn.: k. pucharów lejkowatych - neolit śląd osadn.: starożytność ślady osadn.: okres nowożytny
3	Polubicze	III	osada: k. pucharów lejkowatych - neolit
4	Polubicze	IV	śląd osadn.: k. pucharów lejkowatych - neolit osada: młodszy okres przedrzymski /?/ ślady osadn.: okres nowożytny
5	Polubicze	V	ślady osadn.: starożytność śląd osadn.: wczesne średniowiecze /XII-XIII w./ śląd osadn.: okres nowożytny
6	Polubicze	VI	śląd osadn.: starożytność osada: wczesne średniowiecze /VIII-X w./
7	Polubicze	VII	śląd osadn.: epoka kamienia - wczesna epoka żelaza
8	Polubicze	VIII	ślady osadn.: okres rzymski /?/ ślady osadn.: starożytność ślady osadn.: wczesne średniowiecze /VIII-IX w./ śląd osadn.: okres nowożytny
9	Polubicze	IX	ślady osadn.: starożytność - wczesne średniowiecze śląd osadn.: okres nowożytny
10	Polubicze	X	osada: wczesne średniowiecze /X-XII w./
11	Polubicze	XI	śląd osadn.: mezolit osada.: wczesne średniowiecze
12	Polubicze	XII	śląd osadn.: epoka żelaza ślady osadn.: wczesne średniowiecze /XII-XIII w./ śląd osadn.: okres nowożytny
13	Polubicze	XIII	śląd osadn.: epoka kamienia śląd osadn.: epoka kamienia - epoka żelaza śląd osadn.: starożytność śląd osadn.: wczesne średniowiecze /XIII w./ śląd osadn.: okres nowożytny
14	Polubicze	XIV	śląd osadn.: późne średniowiecze śląd osadn.: okres nowożytny
15	Polubicze	XV	śląd osadn.: epoka kamienia - wczesna epoka brązu
16	Polubicze	XVI	śląd osadn.: wczesne średniowiecze osada: okres nowożytny
17	Polubicze	XVII	śląd osadn.: epoka kamienia - epoka żelaza śląd osadn.: okres nowożytny

Projekt zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wisznice -
Uwarunkowania

Nr st. na obszarze	Miejscowość	Nr stanowiska w miejscowości	Rodzaj i chronologia stanowiska
18	Polubicze	XVIII	osada: późne średniowiecze - okres nowożytny
19	Polubicze	XIX	osada: późne średniowiecze - okres nowożytny
20	Polubicze	XX	ślady osadn.: epoka żelaza osada: starożytność - wczesne średniowiecze
21	Polubicze	XXI	osada: starożytność
22	Polubicze	XXII	śląd osadn.: starożytność - wczesne średniowiecze
23	Polubicze	XXIII	śląd osadn.: wczesne średniowiecze śląd osadn.: okres nowożytny
24	Polubicze	XXIV	śląd osadn.: wczesne średniowiecze
25	Polubicze	XXV	śląd osadn.: wczesne średniowiecze ? śląd osadn.: okres nowożytny
26	Polubicze	XXVI	śląd osadn.: epoka kamienia - epoka żelaza śląd osadn.: starożytność śląd osadn.: okres nowożytny
27	Polubicze	XXVII	śląd osadn.: wczesne średniowiecze /XI - XII w./ śląd osadn.: późne średniowiecze /XIII w./
28	Polubicze	XXVIII	śląd osadn.: epoka kamienia - epoka żelaza śląd osadn.: starożytność - wczesne średniowiecze śląd osadn.: okres nowożytny
29	Polubicze	XXIX	śląd osadn.: wczesne średniowiecze /X - XII w./
30	Polubicze	XXX	śląd osadn.: epoka kamienia - epoka żelaza śląd osadn.: wczesne średniowiecze /XII w./
31	Polubicze	XXXI	śląd osadn.: starożytność śląd osadn.: okres nowożytny
32	Polubicze	XXXII	śląd osadn.: późne średniowiecze - okres nowożytny
33	Polubicze	XXXIII	śląd osadn.: mezolit
34	Polubicze	XXXIV	śląd osadn.: okres nowożytny
35	Polubicze	XXXV	śląd osadn.: starożytność
36	Polubicze	XXXVI	śląd osadn.: epoka żelaza
37	Polubicze	XXXVII	śląd osadn.: okres nowożytny
38	Polubicze	XXXVIII	śląd osadn.: epoka kamienia - epoka żelaza
39	Polubicze	XXXIX	śląd osadn.: okres nowożytny
40	Dubica Dolna	XV	śląd osadn.: starożytność
41	Dubica Dolna	XVI	śląd osadn.: k. łużycka
42	Dubica Dolna	XVII	śląd osadn.: epoka kamienia
43	Dubica Dolna	XVIII	śląd osadn.: wczesne średniowiecze śląd osadn.: okres nowożytny
44	Polubicze	XL	śląd osadn.: późne średniowiecze /XIII - XIV w./
AZP 66-87			
1	Wisznice	I	śląd osadn.: nieokreślone
2	Horodyszcze	VIII	śląd osadn.: epoka brązu /II-IV okres/
3	Horodyszcze	IX	śląd osadn.: neolit
4	Horodyszcze	X	śląd osadn.: epoka brązu / k. łużycka ?/
5	Horodyszcze	VI	śląd osadn.: okres nowożytny /przed 1840r. ?/
6	Horodyszcze	VII	„zamek”: okres nowożytny
7	Wisznice	II	śląd osadn.: k. amfor kulistych /neolit/
8	Wisznice	III	śląd osadn.: wczesna epoka brązu
9	Wisznice	IV	śląd osadn.: kultura ceramiki sznurowej /neolit - wczesna epoka brązu/
10	Wisznice	V	śląd osadn.: epoka brązu / k. łużycka ?/
11	Wisznice	VI	ślady osadn.: okres nowożytny
12	Wisznice	VII	ślady osadn.: okres nowożytny ?
13	Wisznice-Łyniew	I	ślady osadn.: epoka kamienia - epoka brązu cmentarzysko: okres nowożytny ?

Projekt zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wisznice -
Uwarunkowania

Nr st. na obszarze	Miejscowość	Nr stanowiska w miejscowości	Rodzaj i chronologia stanowiska
			ślady osadn.: starożytność ślady osadn.: późne średniowiecze
14	Wisznice	VIII	śląd osadn.: neolit
15	Wisznice-Okolice	I	śląd osadn.: k. ceramiki sznurowej /neolit/
16	Wisznice-Okolice	II	śląd osadn.?: nieokreślone
17	Wisznice-Okolice	III	śląd osadn: k. pucharów lejkatych ? /neolit/
18	Wisznice-Okolice	IV	śląd osadn.: okres nowożytny /XVIII w./
19	Wisznice-Okolice	V	ślady osadn.: okres nowożytny /XVIII w./
20	Wisznice	IX	śląd osadn.: późne średniowiecze - okres nowożytny cmentarzysko?: okres nowożytny śląd osadn.: nieokreślone
21	Wisznice	X	ślady osadn.: epoka kamienia
22	Wisznice-Wygoda	I	osada: okres nowożytny śląd osadn.: nieokreślone
23	Wisznice-Wygoda	II	śląd osadn.: późne średniowiecze /XIII - XIV w./ ślady osadn.: okres nowożytny
24	Wisznice-Wygoda	III	kopiec ziemny: okres nowożytny
25	Wisznice-Wygoda	IV	ślady osadn.: starożytność - wczesne średniowiecze ślady osadn.: wczesne średniowiecze /IX - X w./ ślady osadn.: okres nowożytny
26	Wisznice-Wygoda	V	śląd osadn.: starożytność
27	Wisznice-Wygoda	VI	śląd osadn.: wczesne średniowiecze /VII - IX w./ ślady osadn.: wczesne średniowiecze ślady osadn.: okres nowożytny
28	Wisznice	XI	śląd osadn.: okres nowożytny
29	Wisznice-Kolonia	I	ślady osadn.: epoka kamienia ślady osadn.: epoka brązu ? śląd osadn.: wczesne średniowiecze
30	Wisznice-Kolonia	II	ślady osadn.: epoka żelaza ślady osadn.: starożytność - wczesne średniowiecze ślady osadn.: wczesne średniowiecze /XI - XII w./ ślady osadn.: okres nowożytny
31	Wisznice-Kolonia	III	śląd osadn.: wczesne średniowiecze /VIII - X w./
32	Wisznice-Wygoda	IV	śląd osadn.: późne średniowiecze - okres nowożytny
33	Wisznice-Kolonia	V	ślady osadn.: okres nowożytny
34	Wisznice-Kolonia	VI	śląd osadn.: starożytność - wczesne średniowiecze
35	Horodyszcze	XI	śląd osadn.: epoka kamienia
36	Horodyszcze	XII	śląd osadn.: wczesne średniowiecze ?
37	Horodyszcze	XIII	śląd osadn.: wczesne średniowiecze ?
38	Horodyszcze	XIV	ślady osadn.: epoka żelaza ślady osadn.: starożytność /m. in. okres rzymski/ ślady osadn.: wczesne średniowiecze /XI - XII w./
39	Łyniew	I	śląd osadn.: starożytność
40	Łyniew	II	śląd osadn.: mezolit ?
41	Wisznice-Wygoda	VII	śląd osadn.: wczesne średniowiecze ? śląd osadn.: późne średniowiecze ślady osadn.: okres nowożytny
42	Wisznice-Wygoda	VIII	śląd osadn.: epoka kamienia - epoka żelaza ślady osadn.: późne średniowiecze ślady osadn.: okres nowożytny
43	Wisznice	XII	ślady osadn.: późne średniowiecze ślady osadn.: okres nowożytny
44	Wisznice	XIII	młyn /?/: okres nowożytny
45	Wisznice	XIV	śląd osadn.: późne średniowiecze ślady osadn.: okres nowożytny

Projekt zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wisznice -
Uwarunkowania

Nr st. na obszarze	Miejscowość	Nr stanowiska w miejscowości	Rodzaj i chronologia stanowiska
46	Wisznice	XV	ślady osadn.: późne średniowiecze /XIV - XVI w./ ślady osadn.: okres nowożytny
47	Dubica Górna	I	śląd osadn.: epoka kamienia - epoka żelaza śląd osadn.: okres nowożytny
48	Wisznice	XVI	śląd osadn.: późne średniowiecze - okres nowożytny ? ślady osadn.: okres nowożytny
49	Wisznice	XVII	śląd osadn.: epoka kamienia ? ślady osadn.: wczesne średniowiecze /XIII w./ ślady osadn.: późne średniowiecze - okres nowożytny
50	Wisznice	XVIII	ślady osadn.: okres nowożytny
51	Wisznice-Kolonia	VII	ślady osadn.: późne średniowiecze
52	Wisznice-Kolonia	VIII	ślady osadn.: wczesne średniowiecze /XI - XII w./
53	Wisznice-Kolonia	IX	ślady osadn.: epoka kamienia ślady osadn.: starożytność ? śląd osadn.: wczesne średniowiecze /X w./ ślady osadn.: wczesne średniowiecze /X w.??
54	Wisznice-Kolonia	X	ślady osadn.: starożytność ślady osadn.: wczesne średniowiecze /XIII w.?? śląd osadn.: okres nowożytny
55	Wisznice	XIX	ślady osadn.: późne średniowiecze
56	Wisznice-Wygoda	X	Relikty zabudowy należących do zespołu dworskiego /XVI -XX w./
AZP 66-88			
2	Kolonia Wisznice	XI	śląd osadn.: epoka kamienia - epoka brązu
3	Kolonia Wisznice	XII	ślady osadn.: starożytność śląd osadn.: wczesne średniowiecze
4	Kolonia Wisznice	XIII	śląd osadn.: epoka kamienia - epoka żelaza osada: wczesne średniowiecze
5	Kolonia Wisznice	XIV	śląd osadn.: epoka kamienia osada: starożytność śląd osadn.: nieokreślona
6	Kolonia Wisznice	XV	śląd osadn.: starożytność ślady osadn.: wczesne średniowiecze
7	Kolonia Wisznice	XVI	ślady osadn.: starożytność
11	Kolonia Wisznice	XVII	śląd osadn.: epoka kamienia - epoka żelaza osada: starożytność ślady osadn.: późne średniowiecze śląd osadn.: nieokreślona
AZP 67-86			
3	Horodyszcze	XLVIII	śląd osadn.: wczesne średniowiecze /XVIII - XIX w./
4	Horodyszcze	XLIX	śląd osadn.: starożytność ślady osadn.: okres nowożytny
5	Horodyszcze	L	śląd osadn.: epoka żelaza ślady osadn.: okres nowożytny
6	Horodyszcze	LI	śląd osadn.: epoka żelaza ślady osadn.: okres nowożytny
7	Horodyszcze	LII	śląd osadn.: epoka żelaza
8	Horodyszcze	LIII	śląd osadn.: epoka kamienia - wczesna epoka brązu
9	Horodyszcze	LIV	śląd osadn.: okres rzymski ??/ ślady osadn.: starożytność śląd osadn.: okres nowożytny ślady osadn.: nieokreślona

Projekt zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wisznice -
Uwarunkowania

Nr st. na obszarze	Miejscowość	Nr stanowiska w miejscowości	Rodzaj i chronologia stanowiska
10	Horodyszcze	LV	ślad osadn.: epoka kamienia - epoka żelaza ślad osadn.: k. łużycka osada: k. przeworska - młodszy okres przedrzymski osada: okres nowożytny ślad osadn.: nieokreślona
11	Horodyszcze	LVI	ślad osadn.: epoka kamienia - epoka żelaza ślad osadn.: k. łużycka ślad osadn.: młodszy okres przedrzymski osada: starożytność ślad osadn.: nieokreślona
12	Horodyszcze	LVII	obozowisko: epoka kamienia ślad osadn.: k. pucharów lejkowatych - neolit osada: k. łużycka osada: starożytność ślady osadn.: wczesne średniowiecze ? ślady osadn.: okres nowożytny ślady osadn.: nieokreślona
13	Horodyszcze	LVIII	ślady osadn.: epoka kamienia ślady osadn.: starożytność
14	Horodyszcze	LIX	ślad osadn.: starożytność ślady osadn.: okres nowożytny
15	Horodyszcze	LX	ślad osadn.: epoka kamienia
16	Horodyszcze	LXI	ślad osadn.: epoka żelaza ślad osadn.: okres nowożytny
17	Horodyszcze	LXII	ślad osadn.: epoka kamienia - wczesna epoka brązu
18	Horodyszcze	LXIII	ślad osadn.: starożytność
AZP 67-87			
1	Horodyszcze	I	grodzisko: wczesne średniowiecze /X-XII w./
2	Horodyszcze	II	osada: wczesne średniowiecze /XI-XII/XIII w./ osada: wczesne średniowiecze /XI w./
3	Horodyszcze	III	ślady osadn.: późne średniowiecze - okres nowożytny osada: wczesne średniowiecze /XI-XII/XIII w./ osada: wczesne średniowiecze /VIII-X w./ osada: wczesne średniowiecze /IX-X w./ osada: wczesne średniowiecze /IX-XI w./ ślady osadn.: epoka kamienia - epoka żelaza
4	Horodyszcze	IV	cmentarzysko: wczesne średniowiecze /IX-XI w./
5	Horodyszcze	V	ślad osadn.: nieokreślone
6	Horodyszcze	VIII	ślad osadn.: koniec II okresu epoki brązu
7	Horodyszcze	IX	ślad osadn.: neolit
8	Horodyszcze	X	ślad osadn.: epoka brązu /kultura łużycka/
9	Horodyszcze	VI	ślad osadn.: okres nowożytny
10	Horodyszcze	VII	zamek: okres nowożytny
11	Wisznice-Okolice	I	ślad osadn.: neolit /kultura ceramiki sznurkowej/
12	Wisznice-Okolice	II	ślad osadn.: nieokreślone
13	Wisznice-Okolice	III	ślad osadn.: neolit /kultura pucharów lejkowatych/
14	Wisznice-Okolice	IV	ślad osadn.: okres nowożytny
15	Wisznice-Okolice	V	ślady osadn.: okres nowożytny
16	Horodyszcze	XV	osada: średniowiecze /XIII-XIV w./ osada: późne średniowiecze - okres nowożytny
17	Horodyszcze	XVI	ślad osadn.: wczesne średniowiecze /?/ ślady osadn.: późne średniowiecze - okres nowożytny ślady osadn.: okres nowożytny

Projekt zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wisznice -
Uwarunkowania

Nr st. na obszarze	Miejscowość	Nr stanowiska w miejscowości	Rodzaj i chronologia stanowiska
18	Horodyszcze	XVII	śląd osadn.: wczesne średniowiecze /?/ ślady osadn.: średniowiecze /XIII - XIV w./ śląd osadn.: późne średniowiecze - okres nowożytny ślady osadn.: okres nowożytny
19	Horodyszcze	XVIII	osada: wczesne średniowiecze /XII-XIII w./ osada: późne średniowiecze - okres nowożytny ślady osadn.: nieokreślone
20	Horodyszcze	XIX	ślady osadn.: wczesne średniowiecze /X-XI w./ osada: wczesne średniowiecze śląd osadn.: okres nowożytny
21	Horodyszcze	XX	ślady osadn.: wczesne średniowiecze
22	Horodyszcze	XXI	osada: wczesne średniowiecze /X-XI w./
23	Horodyszcze	XXII	osada: wczesne średniowiecze /VIII-X w./ ślady osadn.: nieokreślone
24	Horodyszcze	XXIII	śląd osadn.: starożytność - wczesne średniowiecze
25	Horodyszcze	XXIV	śląd osadn.: starożytność osada: wczesne średniowiecze /X-XI w./
26	Horodyszcze	XXV	osada: wczesne średniowiecze /IX-X w./
27	Horodyszcze	XXVI	śląd osadn.: wczesne średniowiecze /XI w./
28	Horodyszcze	XXVII	ślady osadn.: wczesne średniowiecze /XIII w./ osada: XIV - XVI w. osada: okres nowożytny
29	Horodyszcze	XXVIII	śląd osadn.: wczesne średniowiecze /?/ ślady osadn.: późne średniowiecze - okres nowożytny ślady osadn.: nieokreślone
30	Horodyszcze	XXIX	śląd osadn.: starożytność
31	Horodyszcze	XXX	śląd osadn.: wczesne średniowiecze ślady osadn.: późne średniowiecze - okres nowożytny
32	Horodyszcze	XXXI	osada: okres letański - okres rzymski śląd osadn.: wczesne średniowiecze /?/ ślady osadn.: okres nowożytny śląd osadn.: nieokreślone
33	Horodyszcze-Kolonia	I	śląd osadn.: epoka brązu /kultura trzciniecka/ ślady osadn.: starożytność śląd osadn.: okres nowożytny
34	Horodyszcze-Kolonia	II	śląd osadn.: neolit leśny /kultura niemeńska/
35	Horodyszcze-Kolonia	III	śląd osadn.: okres letański - okres rzymski
36	Horodyszcze-Kolonia	IV	śląd osadn.: epoka kamienia - epoka żelaza śląd osadn.: okres nowożytny
37	Horodyszcze-Kolonia	V	ślady osadn.: starożytność
38	Horodyszcze-Kolonia	VI	ślady osadn.: starożytność - wczesne średniowiecze śląd osadn.: wczesne średniowiecze /?/
39	Horodyszcze	XXXII	ślady osadn.: starożytność ślady osadn.: okres nowożytny
40	Horodyszcze	XXXIII	śląd osadn.: epoka kamienia - epoka żelaza śląd osadn.: kultura wielbarska /?/ ślady osadn.: starożytność śląd osadn.: wczesne średniowiecze /XIII w./ osada: późne średniowiecze - okres nowożytny ślady osadn.: nieokreślone
41	Horodyszcze	XXXIV	śląd osadn.: epoka kamienia - epoka żelaza ślady osadn.: starożytność ślady osadn.: późne średniowiecze - okres nowożytny

Projekt zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wisznice -
Uwarunkowania

Nr st. na obszarze	Miejscowość	Nr stanowiska w miejscowości	Rodzaj i chronologia stanowiska
42	Horodyszcze	XXXV	ślady osadn.: neolit - epoka brązu
43	Horodyszcze	XXXVI	śląd osadn.: epoka kamienia - epoka żelaza osada: wczesne średniowiecze /VIII-X w./ ślady osadn.: nieokreślone
44	Horodyszcze	XXXVII	śląd osadn.: starożytność - wczesne średniowiecze ślady osadn.: nieokreślone
45	Horodyszcze	XXXVIII	ślady osadn.: wczesne średniowiecze /IX-X w./ ślady osadn.: nieokreślone
46	Horodyszcze	XXXIX	śląd osadn.: wczesne średniowiecze śląd osadn.: nieokreślone
47	Horodyszcze	XL	śląd osadn.: wczesne średniowiecze /X-XI w./ śląd osadn.: wczesne średniowiecze /X-XI w.? ślady osadn.: starożytność - wczesne średniowiecze śląd osadn.: nieokreślone
48	Horodyszcze	XLI	śląd osadn.: starożytność - wczesne średniowiecze
49	Horodyszcze	XLII	śląd osadn.: epoka kamienia ślady osadn.: starożytność
50	Horodyszcze	XLIII	śląd osadn.: epoka kamienia - epoka żelaza ślady osadn.: starożytność
51	Łyniew	III	śląd osadn.: okres nowożytny
52	Horodyszcze	XLIV	śląd osadn.: epoka kamienia - epoka żelaza ślady osadn.: starożytność - średniowiecze śląd osadn.: okres nowożytny
53	Łyniew	IV	śląd osadn.: starożytność /?/ śląd osadn.: okres nowożytny
54	Łyniew	V	śląd osadn.: epoka brązu - wczesna epoka żelaza /k. łużycka/ śląd osadn.: starożytność - wczesne średniowiecze śląd osadn.: nieokreślone
55	Łyniew	VI	ślady osadn.: okres nowożytny
56	Łyniew	VII	ślady osadn.: epoka kamienia - epoka żelaza ślady osadn.: kultura łużycka /?/ śląd osadn.: okres nowożytny śląd osadn.: nieokreślone
57	Dotholiska	I	śląd osadn.: epoka kamienia - epoka żelaza osada: epoka brązu - wczesna epoka żelaza /?/ śląd osadn.: okres nowożytny
58	Dotholiska	II	śląd osadn.: starożytność - wczesne średniowiecze ślady osadn.: okres nowożytny
59	Dotholiska	III	śląd osadn.: epoka kamienia - epoka żelaza ślady osadn.: środkowa epoka brązu śląd osadn.: okres nowożytny
60	Dotholiska	IV	ślady osadn.: okres nowożytny
62	Łyniew	VIII	śląd osadn.: epoka brązu /k. trzciniecka - k. łużycka?/ śląd osadn.: starożytność śląd osadn.: nieokreślone
63	Łyniew	IX	osada /?/: mezolit - wczesna epoka brązu /?/ śląd osadn.: wczesna epoka brązu /kultura trzciniecka/ ślady osadn.: starożytność ślady osadn.: wczesne średniowiecze /XI-XII w./ ślady osadn.: okres nowożytny
64	Łyniew	X	śląd osadn.: epoka kamienia - epoka żelaza ślady osadn.: starożytność

Nr st. na obszarze	Miejscowość	Nr stanowiska w miejscowości	Rodzaj i chronologia stanowiska
			ślady osadn.: wczesne średniowiecze /X-XI w./ ślady osadn.: nieokreślone
65	Łyniew	XI	ślady osadn.: epoka kamienia - epoka żelaza osada: wczesne średniowiecze późne średniowiecze - ślady osadn.: okres nowożytny
66	Łyniew	XII	ślady osadn.: epoka kamienia - epoka żelaza ślady osadn.: starożytność - wczesne średniowiecze ślady osadn.: wczesne średniowiecze /?/ ślady osadn.: późne średniowiecze - okres nowożytny ślady osadn.: nieokreślone
67	Łyniew	XIII	ślady osadn.: późne średniowiecze ślady osadn.: okres nowożytny
68	Horodyszcze	XLV	ślady osadn.: neolit /kultura pucharów lejkowatych/
69	Łyniew	XV	ślady osadn.: nieokreślone
70	Horodyszcze - Kolonia	VII	ślady osadn.: epoka kamienia - wczesna epoka żelaza /?/
71	Horodyszcze	XLVI	ślady osadn.: okres nowożytny
72	Horodyszcze	XLVII	ślady osadn.: późne średniowiecze - okres nowożytny
AZP 67-88			
1	Ratajewicze	I	ślady osadn.: okres nowożytny

6.4. Cmentarze

Zabytkowe cmentarze ujęte w gminnej ewidencji zabytków:

1. HORODYSZCZE

Cmentarz katolicki k. XIX, działka nr ewid. 1231

2. ŁYNIW

Cmentarz epidemiczny, położony pomiędzy Wisznicami a Łyniewem, w lesie - działka nr ewid. 17

3. POLUBICZE DWORSKIE

Cmentarz katolicki II poł. XIXw. działka nr ewid. 687

4. POLUBICZE WIEJSKIE

Cmentarz katolicki ok. poł. XIXw., przy drodze Wisznice-Polubicze działka nr 678

5. WISZNICE

Cmentarz katolicki, pocz. XXw. - przy trasie Wisznice - Lublin

7. Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę

Liczba mieszkańców w roku 2017 w gminie Wisznice wynosiła 5 018 osób. Średnie powierzchnia mieszkania na jedną osobę w gminie wynosi około 32,3 m² co jest wartością większą niż średnia krajowa, która wynosi około 27,4 m². Średnia powierzchnia mieszkania na osobę w gminie Wisznice jak i w całej Polsce jest wskaźnikiem stosunkowo małym w porównaniu do standardów mieszkaniowych w Europie, przykładem są Niemcy gdzie na jedną osobę przypada około 45 m² powierzchni mieszkalnej co jest wskaźnikiem prawie 2 razy większym.

Regulacje prawne wprowadzane w polskim prawie mają na celu zaspokoić potrzeby mieszkaniowe w Polsce, również dane z ostatnich lat wskazują na wzrost powierzchni mieszkaniowej na jednego mieszkańca. W związku z powyższym należy przyjąć, że standard mieszkania w gminie Wisznice będzie nawiązywał do standardów europejskich co wiąże się ze zwiększeniem powierzchni mieszkalnej na 1 osobę.

Uwzględniając prognozy demograficzne należy przyjąć, że liczba mieszkańców w najbliższych latach (do 2030 roku) zmniejszy się i będzie wynosić 4 702 osoby.

Uwzględniając powyższe aspekty, wzrost zapotrzebowania na nową zabudowę w gminie będzie wynikać z jednego czynnika, poprawy standardów mieszkaniowych mieszkańców gminy.

Maksymalne zapotrzebowanie na powierzchnię zabudowy mieszkaniowej

Rok	Liczba ludności	Wskaźnik powierzchni użytkowej mieszkania/osobę (m ²)	Maksymalne zapotrzebowanie na powierzchnię mieszkaniową (pow. użytkowa w m ²)
2030	4 702	45,0	211 590

Przyjmując średnią powierzchnię mieszkaniową na jednego mieszkańca w wysokości 45 m² gminy w 2030 r należy zapewnić 211 590 m² powierzchni użytkowej zabudowy mieszkaniowej z czego:

163 757 m² powierzchni użytkowej zabudowy mieszkaniowej stanowić będzie istniejąca powierzchnia;

47 833 m² powierzchni użytkowej zabudowy mieszkaniowej stanowić będzie nowa powierzchnia wynikająca z poprawy standardu mieszkaniowego.

Przeprowadzone prognozy wiążą się z dużą niepewnością procesów rozwojowych. Na zmiany zarówno liczby ludności jak i wskaźników dotyczących standardów mieszkaniowych wpływ może mieć wiele nieuwzględnionych dotychczas czynników. Mając to na uwadze, zgodnie z art. 10 ust. 7 pkt. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, zwiększono prognozowane zapotrzebowanie na zabudowę mieszkaniową o 30 % do wielkości 275 067 m² powierzchni użytkowej zabudowy mieszkaniowej w tym 163 757 m² p.u. zabudowy mieszkaniowej istniejącej i 111 310 m² nowej p.u. zabudowy mieszkaniowej.

Maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową zabudowy mieszkaniowej do 2030 roku wyniesie 111 310 m².

W celu określenia liczby mieszkań oraz powierzchni terenu zabudowy mieszkaniowej przyjmuje się następujące standardy uwzględniając wytyczne Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa opracowane w skrypcie z 2016 r. oraz stan istniejący:

Przeciętna liczba osób na 1 mieszkanie - 3,0;

Średnie powierzchnia mieszkania na jedną osobę - 45 m²;

Średnia wielkość działki budowlanej - 3 000 m².

Parametry te są parametrami uśrednionymi uwzględniające zabudowę mieszkaniową, mieszkaniową jednorodzinną i zagrodową.

Standardy i parametry w zabudowie mieszkaniowej

Rok	Przeciętna liczba osób na 1 mieszkanie	Średnie powierzchnia mieszkania na jedną osobę w m ²	Wielkość działki budowlanej w m ²	Maksymalne zapotrzebowanie na nową powierzchnię mieszkaniową (pow. użytkowa w m ²)	Powierzchnia użytkowa jednego mieszkania w m ² (B x C)
A	B	C	D	E	F
2030	3,0	45	3 000	111 310	135

Z powyższych danych tabelarycznych obliczona została ilość nowych mieszkań oraz powierzchni nowych terenów zabudowy mieszkaniowej potrzebnych do zaspokojenia potrzeba mieszkaniowych w gminie do 2030 r.

$$\text{Ilość nowych mieszkań} = E : F$$

$$\underline{111\ 310 : 135 = 825 \text{ nowych mieszkań}}$$

Powierzchni nowych terenów zabudowy mieszkaniowej = Ilość nowych mieszkań x D

$$\underline{825 \times 3\ 000 = 2\ 475\ 000 \text{ m}^2 \text{ powierzchni nowych terenów zabudowy mieszkaniowej}}$$

Standardy urbanistyczne nie określają zapotrzebowania na nową zabudowę usługową i aktywności gospodarczej. Ilość powyższych terenów uzależniona jest od uwarunkowań lokalnych i kierunków rozwojowych gminy. Gmina Wisznice jest gminą rolną z dobrym dostępem do infrastruktury drogowej umożliwiającej rozwój działalności gospodarczej. Wyznaczenie zapotrzebowania na nową powierzchnię użytkową zabudowy o funkcji aktywności gospodarczej zostało wyznaczone proporcjonalnie w stosunku do zabudowy mieszkaniowej. Przyjmując wielkość 40 % w stosunku do nowej powierzchni użytkowej zabudowy mieszkaniowej pomniejszonej o istniejącą powierzchnię.

$$275\ 067 \text{ m}^2 \times 40 \% = 110\ 026 \text{ m}^2 \text{ powierzchni użytkowej zabudowy UP.}$$

$$110\ 026 \text{ m}^2 - 21\ 442 \text{ m}^2 = 82\ 520 \text{ m}^2 \text{ nowej powierzchni użytkowej zabudowy UP.}$$

Gmina Wisznice jest jedną z nielicznych gmin w Polsce posiadającą pokrycie terenu miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w 100 %. Jednak struktura zabudowy gminy wskazuje duże rozproszenie a plany miejscowe uwzględnia istniejącą zabudowę w części, wyznaczając obszary zwartej zabudowy mieszkaniowej (pomijając rozproszoną zabudowę). Biorąc pod uwagę powyższe uwarunkowania, oszacowana chłonność obszarów nowej zabudowy mieszkaniowej wynikająca z przeznaczenia planu miejscowego został pomniejszona o powierzchnię istniejącej zabudowy, w tym również terenów zabudowanych ujętych w planie jako tereny rolne.

$$\text{Tereny zabudowy mieszkaniowej} \quad - 7\ 867\ 011 \text{ m}^2$$

$$\text{Tereny istniejącej zabudowy mieszkaniowej} \quad - 5\ 734\ 220 \text{ m}^2.$$

Tereny do realizacji nowej zabudowy mieszkaniowej - 2 132 791 m²

Do obliczenia chłonności obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej uwzględnione zostały te same współczynniki jak przy obliczaniu zapotrzebowania gminy na nowe tereny mieszkaniowe. Obliczoną powierzchnię nowych terenów mieszkaniowych podzielono przez wielkość przyjętej działki budowlanej. Założono, że na jednej działce budowlanej o określonej powierzchni (3 000 m²) lokalizowany będzie jeden budynek mieszkalny. Wynik końcowy jest iloczynem nowych działek budowlanych a powierzchni użytkowej jednego mieszkania. Powierzchnia użytkowa zabudowy mieszkaniowej wynikająca z chłonności obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej wynosi 95 850 m².

Powierzchnia nowych terenów w m ²	Wielkość działki budowlanej w m ²	Ilość działek budowlanych A/B	Powierzchnia użytkowa jednego mieszkania w m ²	Bilans powierzchni mieszkaniowej (pow. użytkowa w m ²) CxD
A	B	C	D	E
2 132 791	3 000	710	135	95 850

Do obliczenia chłonności położonych na terenie gminy obszarów pod zabudowę usług i aktywności gospodarczej, rozumianą jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy przyjęto współczynnik intensywności zabudowy na poziomie 0,1. Gdzie Współczynniki intensywności zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oznacza stosunek powierzchni całkowitej zabudowy w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej.

$$1\,320\,588 \times 0,1 = 132\,058 \text{ m}^2$$

Aby uzyskać faktyczną powierzchnię użytkowej zabudowy usług i aktywności gospodarczej należy wartość tą pomniejszyć o 30 % wynikającą z różnicy obliczania powierzchni całkowitej a powierzchni użytkowej.

$$132\ 058 \times 0,7 = 92\ 440 \text{ m}^2$$

Obliczenia chłonności położonych na terenie gminy obszarów pod zabudowę usług i aktywności gospodarczej należy pomniejszyć o istniejącą powierzchnię.

$$92\ 440 - 21\ 442 = 70\ 998$$

Powierzchnia użytkowa zabudowy usług i aktywności gospodarczej wynikająca z chłonności w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego oraz obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej wynosi 70 998 m².

Zgodnie z zapisami ust. 5 pkt 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, gdy maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę przekracza sumę powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy - bilans terenów pod zabudowę uzupełnia się o różnicę tych wielkości wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy i przewiduje się lokalizację nowej zabudowy poza obszarami o których mowa w pkt 2 i 3, maksymalnie w ilości wynikającej z uzupełnionego bilansu.

W wyniku opracowanych materiałów zapotrzebowanie na nową zabudowę według funkcji przedstawia poniższa tabela.

Zapotrzebowanie na nową zabudowę według funkcji

	Zapotrzebowanie w gminie na powierzchnię użytkową nowej zabudowy	Powierzchnia użytkowa nowej zabudowy na obszarach obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	Powierzchnia użytkowa nowej zabudowy na obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej	Różnica A - B
	A	B	C	D
Pow. Użytkowa zabudowy mieszkaniowej M	111 310	95 850	-	15 460
Pow. Użytkowa zabudowy usług i aktywności gospodarczej UP	82 520	70 998	-	11 522

Maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową przekracza chłonność terenów o zwartej strukturze funkcjonalno - przestrzennej oraz terenów przeznaczonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego pod zabudowę mieszkaniową różnica wynosi 15 460 m² powierzchni użytkowej nowej zabudowy.

Maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę usług i aktywności gospodarczej przekracza chłonność terenów o zwartej strukturze funkcjonalno - przestrzennej oraz terenów przeznaczonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego pod zabudowę usług i aktywności gospodarczej różnica wynosi 11 522 m² powierzchni użytkowej nowej zabudowy.

Faza	Zabudowa mieszkaniowa (zabudowa mieszkaniowa, zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, zabudowa zagrodowa)	Zabudowa usług i aktywności gospodarczej (zabudowa usług podstawowych, sportu i rekreacji, usług handlu, działalności gospodarczej, produkcji, składów i magazynów)	
A	Maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę Liczba ludności 2030 r. - prognoza 4 702 osoby Zapotrzebowanie 111 310 m ² powierzchni użytkowej	Maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę 40 % z zapotrzebowania powierzchni mieszkaniowej (275 067 m ²) Zapotrzebowanie 82 520 m ² powierzchni użytkowej	
B	Chłonność luk w zabudowie w obrębie obszarów zurbanizowanych	95 850	Chłonność luk w zabudowie w obrębie obszarów zurbanizowanych
C	Chłonność obszarów przeznaczonych pod zabudowę w planach miejscowych		Chłonność obszarów przeznaczonych pod zabudowę w planach miejscowych
D	Końcowy bilans $D = A - (B+C)$ $D = 111\ 310 - 95\ 850$ Faktyczne zapotrzebowanie na nową zabudowę wynosi: 15 460 m ² p.u. Wartość dodatnia: istniejące zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową	Końcowy bilans $D = A - (B+C)$ $D = 82\ 520 - 70\ 998$ Faktyczne zapotrzebowanie na nową zabudowę wynosi: 11 522 m ² p.u. Wartość dodatnia: istniejące zapotrzebowanie na nową zabudowę usług i aktywności gospodarczej	

Zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową zabudowy mieszkaniowej w wielkości 15 460 m² p.u. przy założeniu, że:

powierzchnia użytkowa budynku mieszkalnego wynosi 135 m²;

powierzchnia działki budowlanej wynosi 3 000 m²;

to $15\ 460\ m^2 / 135\ m^2 = 115$ - nowych budynków mieszkalnych

$115 \times 3000\ m^2 = 345\ 000\ m^2 = 34,5\ ha$;

wymaga to wyznaczenia ok. 34 ha nowych terenów mieszkaniowych

Zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową zabudowy usług i aktywności gospodarczej w wielkości 11 522 m² p.u. przy założeniu, że:

intensywność zabudowy wynosi 0,1;

$11\,522\text{ m}^2 \times 10 = 115\,220\text{ m}^2 - 11,5\text{ ha}$

wymaga to wyznaczenia ok. 11,5 ha nowych terenów usług i aktywności gospodarczej.